

gökmavi

2020 Mayıs, Sayı: 4, Fiyatı: 10 TL

s a n a t - e d e b i y a t - y a a ş a m

Fatihler ve Annelerin Duası Bayram Gelecek / Almanya'da Veysel Karani Goethe / Hırsız Komşu / Aylak Bir Merasim / Anne / Çöpte Elma Arayan Yaşlı Adam / Kuşak Farkı / Çalar Saatsiz Uyanışlar / Arabesk / Bir Bezmişin Közlü Sözleri / Hoşgeldin Durağı / Hayat Bir Hayal Kurmak ve İnanmaktır / Sahi'l / İnsan Beyni / Hilâlin Gölgesinde / Yadıma Düştü / Saka Hüseyin / Yazı Atölyesi / Bayram / Muhtaçtır İnsan İnsana / Yaşa, Sev, Hayal Et / Hasbihâl / Bağ Kazımı / Ebabil Kuşları / İkinci Beyin / Dönüşüm / Bisküviyi Çaya Banmak / Tefekkür Ufku / Salgın Günlüğü / Mehmeçik / Necip Fazıl Gözüyle Kitap / Yeniden Bahara Kavuşmawk İçin

Fethin Kronolojisi

6 Nisan 1453: Fatih Sultan Mehmed otağı Konstantinopolis önlerinde, St. Romanüs Kapısı (Şimdiki Topkapı) önüne kuruldu. Aynı gün şehir, Haliç'ten Marmara'ya kadar kuşatıldı.

6-7 Nisan 1453: İlk top atışları başladı. Edirnekapı yakınındaki surların bir kısmı yıkıldı.

9-10 Nisan 1453: Boğazdaki surların bir bölümü ele geçti. Baltaoğlu Süleyman Bey Prens adalarını ele geçirdi.

11 Nisan 1453: Büyük surlar dövülmeye başlandı. Yer yer gedikler açıldı. Sürekli dövülen surlarda tahribat önemli boyutlara ulaştı.

18 Nisan 1453 Gecesi: Padişah, ilk büyük saldırı emrini verdi. Dört saat süren saldırı püskürtüldü.

20 Nisan 1453: Yardıma gelen erzak ve silah yüklü, üçü Papalığın, biri Bizans'ın dört savaş gemisiyle Osmanlı donaması arasında Yenikapı açıklarında bir deniz savaşı meydana geldi. Osmanlı donanması, sayıca üstünlüğüne rağmen, kendilerinden büyük ve yüksek olan düşman gemilerini engelleyemedi. Bu başarısızlık Osmanlı Ordusunda bir bozgun etkisi gösterdi.

Fatih Sultan Mehmed, bir yandan saldırıyı şiddetlendirirken, öte yandan herkesi şaşkırtan yeni girişimlerde bulundu. Dolmabahçe'de demirlenen donanma karadan Haliç'e indirilecekti!...

22 Nisan 1453: Bizanslılar, Haliç sirtlarında, gemileri karada hayret ve korkuyla gördüler. Öküzlerle çekilen 70 kadar gemi yüzlerce gemi tarafından halatlarla dengeleniyor ve kızaklar üzerinde ilerliyordu. Öğleden sonra gemiler artık Haliç'e inmişlerdi. Türk donanmasının umulmadık biçimde Haliç'te görünmesi Bizans üzerinde büyük bir olumsuz tesir yaptı.

28 Nisan 1453: Ayvansaray ile Söğüt arasında köprü kuruldu ve buradan Haliç surları ateş altına alındı. Deniz boyu surlarında tamamı kuşatıldı. İmparatora Cenevizliler aracılığıyla koşulsuz teslim önerisi iletildi. İmparator bu teklifi kabul etmedi.

12 Mayıs 1453: Tekfursarayı ile Edirnekapı arasında yapılan büyük saldırı püskürtüldü.

16 Mayıs 1453: Eğrikapı önüne kazılan lağımla Bizans'ın açtığı karşı lağım birleşti ve yeraltında şiddetli bir çarpışma oldu. Aynı gün Haliç'teki zincire yapılan saldırı da başarılı olmadı. Ertesi gün tekrar saldırıldı, yine sonuca ulaşamadı.

25 Mayıs 1453: Fatih Sultan Mehmed, İmparator'a İsfendiyar Beyoğlu İsmail Bey'i elçi göndererek son kez teslim olma teklifinde bulundu. Bu teklife göre imparator bütün malları ve hazine-

siyle istediği yere gidebilecek, halktan isteyenlerde mallarını alıp gidebilecekler, kalanlar mal ve mülklerini koruyabileceklerdi. Bu teklif de reddedildi.

28 Mayıs 1453: Ordu, gününü ertesi gün yapılacak saldırılara hazırlanmak ve dinlenmekle geçirildi. Orduda tam bir sessizlik hakimdi. Fatih Sultan Mehmed safları dolaşarak askeri yüreklendirdi. İstanbul'da ise bir dini ayin düzenlendi, imparator Ayasofya'da herkesi savunmaya davet etti. Bu tören Bizans'ın son töreni oldu.

29 Mayıs 1453: Birlikler hücum için savaş düzenine girdiler. Fatih Sultan Mehmed sabaha karşı savaş emrini verdi. Konstantinopolis cephesinde askerler savaş düzenini alırken halk kiliselere dolmuştu. Osmanlı ordusu karadan ve denizden tekbirlerle ve davul sesleri ile son büyük saldırıya geçtiler. İlk saldırıyı hafif piyade kuvvetleri yaptı, ardından Anadolu askerleri saldırıya geçti. Surdaki gedikten içeriye giren 300 kadar Anadolu askeri şehit olunca, ardından Yeniçeriler saldırıya geçtiler yanlarına kadar gelen Fatih Sultan Mehmed'in yüreklendirmesiyle göğüs göğüse çarpışmalar başladı. Belgradkapı'dan Yeniçerilerin içeri girmesi ve Edirnekapı'daki son direnişçilerin arkadan kuşatılmaları üzerine Bizans savunması çöktü.

Fatih Sultan Mehmed öğleye doğru Topkapı'dan şehre girdi, doğruca Ayasofya'ya girerek burayı camiye çevirdi. Böylece yeni bir çağ başladı.

Bayrak Yay. Mat. San. ve Tic. Ltd. Şti. adına
İmtiyaz Sahibi: Aykut Edibâli

2020 Mayıs, Sayı: 4

Yazı İşleri Müdürü: Ahmet Edibâli

Yayın Kurulu:

Filiz Edibâli, Ertuğrul Şakar, İdris Taşpınar,
Hayrettin Durmuş, Selami Yıldırım,
Hakkı Şener, Lütfi Kılıç, Turgut Yıldızan,
Yahya Demeli

Fiyatı: 10 TL

Abone bedelini yatırıp, isminizi, TC kimlik numaranızı, adres ve telefon bilgilerinizi whatsapp hattına ya da e-posta adresimize iletiniz.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlansa da geri verilmez. Yazıların sorumluluğu yazaradır. Yazılara telif ücreti ödenmez. Yayın kurulu yazılarda değişiklik yapabilir. Yayımlanan yazılar Gökmavi Dergisi'nin izni olmadan başka bir yerde yayımlanamaz. Yayın politikasına uygunluk aranır.

Baskı: Akademi Matbaa - Topkapı - 15.03.2020
Ayda Bir Yayımlanır. Yerel-Sürelî Yayın.

www.gokmavidergi.com

[/gokmavidergi](https://www.facebook.com/gokmavidergi)

mektup@gokmavidergi.com

☎ 0 533 817 92 50

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Hesap Sahibi:

Bayrak Yayımcılık Matbaacılık Sanayi ve
Ticaret Limited Şirketi

Türkiye İş Bankası / Çağaloğlu Şubesi:

TR11 0006 4000 0011 0950 7218 37

Posta Çeki Hesap No: 5208657

Fatih'in Yarım Kalan Yolculuğu

| Ahmet Musa Alp

Mayıs ayı ne mübarektir...
Önce annelerimizi hatırlarız, sonra bir ülkenin esaretten, işgalden kuruluşuna giden 19 Mayıs'ı. Ayın sonunda ise bizi Fatih Hazretleri bekler.

Gerçek anlamdan onun davasını, hülyasını hatırlayıp kimselere söylemediği, sadece onun ayak izlerini takip edenlerin anlayabileceği rüyası ile büyük büyük dedemiz Fatih Han bizleri bekler 29 Mayıs'ta. Her sene, yüzlerce yıldır.

Fatih'in Yarım Kalan Yolculuğuna Çıkmaya Ne Dersiniz? / Pek çok tarih kitabımızda fethin ne büyük bir azim, irade ve bilim sonucunda gerçekleştiği yazılı, bunları anlatacak değiliz. Fatih'in yarım kalan rüyasını kaçımız görür, biraz ondan mı söz etsek.

Her sene bir gün değil de Feth'e ömrünü adamak mümkün mü? Mümkün müdür yeni Fatihlerin yetişmesi, yeni fetihler hayal eden bir millet olmak. Yeniden kavimlerin Müslüman oluşunu sağlamak... Sahi en son hangi topluluk, kavim 'fevc fevc' Müslüman oldu? Boşnak kardeşlerimiz miydi? Kaç asır önceydi... Ne zamandır insanlar İslâm'a koşmuyor. Fetihler sadece silahla, orduyla olmuyor belli ki...

Roma / Uykuları kaçırın bir düş, bir dua, bir vaat ve bir mutlak nihayet. Bir gün mutlaka fetih tamamlanacak. Bunda ne şüphe... Mesele bu büyük onuru kimin kucaklayacağı, tarihe kimin, hangi milletin ismini kazıyacağı...

Roma'nın fethi için tüm hazırlıklarını tamamlayan, Toronto'yu alıp Roma'ya yürümek için Sicilya'da bir Türk uç beyliği kuran adama da başta kimse inanmamıştı. Sonunda ise sikkeler, madyonlar hazırlandı. Üç tacın sahibi adına basılmış Latince paralar. Türklerin Hakanı, İslâm Dünyasının Halifesi, Roma'nın İmparator'u Fatih Sultan Mehmet Han...

Öyle ya güzel İstanbulumuzun adı bir zamanlar Konstantinapolis idi. 1.100 yıllık devin kapısına kimler dayanmamıştı ki... Ataları, dedeleri, babası hatta Peygamberin yüzünü dünya gözüyle görmüşler bile o surları aşamamıştı. Hey çocuk 14'ünde tahttan inen, 19'unda yeniden gelen! Sana mı kaldı bu düş... O sadece Konstantinopolis'i alma düşüyle de yetinmemişti... Kimseye söylememişti ama Roma'da okunacak Ezan'ı Muhammedi'nin meftunuydu Fatih Han...

Dava Unutuldu / İnsan hafızası unutmakla mazeretlidir... Fatih'in izinden torunları da yürüdü bir süre. Viyana surlarının ardında, Hanibal'in izlediği yolda yine Roma vardı.

Sonra zaman değişti. Borçla, koca koca binalar dikildi ama dava unutuldu. Yaralar derin, 1683'e kadar gider. Sadece bir savaşın tarihi değildir bu. Bir kaybediş iradesinin doğum günüdür. Uzun yıllarca, ne de çok secdeli toprak ligme ligme koparıldı. İstanbul'dan önce II. Murat zamanında inşa edilen camiler talan oldu. Asırlar süren çöküş geldi dayandı Anadolu'ya...

1453'ten 1683'e ve oradan 1919'a kadar kimler yeniden birliği denemedi. Ne planlar yapıldı da tutmadı. Ne reformalar ne İslahatlar... Yamalı boh-

çalar, "Vaka-i Hayriye" adındaki gaflet mi, ihanet mi belirsiz facialar... Entrikalar, fitneler... İstanbul'da artık İngiliz zırhlıları var. Topları saraya dönmüş. İstanbul esir, Avrupa Türkiye'si koparılmış, Belde-i mübareke düştü düşecek. Fahreddin Paşalar, Kazım Paşalar, bireysel destanlarıyla direniyor. Ama topyekun zafer uzak gözüküyor...

Geldi yıl 1919'a... İşin tılsımı bir fetih toplumunun, fetih ruhunu yeniden uyanıyordu muhakkak. Mustafa Kemal Paşa'nın farkı da buydu. Bir ümit uyanıyordu. Birlik için hep birlikte, teşkilatlı mücadele için...

Dışarıda Öksüz Kalanlar ve Unutulan Davaya Dönüş / Anneler günü, sene de olsa, sonradan da adet olsa, insanların ellerinde çiçek annelerine koşuşu ne güzel manzara. "Anneler gününün konumuzla ne alakası var şimdi?" demeyiniz. İşin aslı bu... 19 Mayıs 1919, 29 Mayıs 1453'ü kim unutturmak ister bilinmez. Kim nasıl bu günleri bir merasim süsüne ve konusuna çevirdi bilinmez. Ama kimlerin hatırlatacağı belli. Anneler... Mustafa Kemal Paşa koşar annesine müjde verir "memleket kurtuldu" der... Zübeyde anne kısa konuşur "Benim Selanik'im de kurtuldu mu?"

Kayıpları toplamadan Roma'ya yürümek mümkün değil... Roma'nın yolu, Kerkük'ten, Selanik'ten, Viyana'dan geçer. Kim unutulabilir Zübeyde Hanım'ın duasını, kim unuttu Kanuni'nin Viyana önlerinde defnedilen kalbini...

Fatih'in mübarek rüyası; bir nesli ölüm uykusundan uyandırıp toplumu, fetih toplumuna çevirecek, Fatihler bü yütecek annelerin ve manevi annelerin şefkatli ellerine emanettir...

Bir gün bir İtalyan, kendi müzik kültürünün ürünü olarak, İslâm'a hizmet için geliştirdiği 'yeni makam' ile Roma'da Ezan-ı Muhammed-i'yi okuduğunda Konstantinapolis'in fethi tamamlanmış olacak. İşte o gün asırlar sonra yeniden insanların akın akın 'selam iline' koşarak geldiğini göreceğiz.

Çağları aşacak gönül fetihlerini gerçekleştirecek, o iman abidesi Fatihleri yetiştirecek annelere selâm ve hürmet ile...

Bayram Gelecek

Hakkı Şener

Yıllardır yalnız yaşadığı evde yine bir sabaha yalnız uyanıyordu. Sabah ezanıyla birlikte yatağından yavaşça doğruldu. Yeni bir güne uyanmanın sevinciyle Rabbine şükretmek için üzerini giyindi, abdest aldı, odasının bir köşesinde hep serili duran seccadesinin üzerine geldi. Yılların verdiği yorgunlukla neredeyse rükû halini almış olan belini biraz doğrultmaya çalışarak tekbir aldı. Rabbinin kelimeleriyle Rabbine yalvarıyordu... Halini en iyi bilen yüceler yücesinin huzurunda olmak onu en çok mutlu eden şeydi. Ağır ağır okumaya başladı.

Namazını huşu içerisinde tamamladı. Her zaman yaptığı gibi tespihini eline alıp, uzun bir müddet seccadesinin üzerinde zikir ve tefekkürle meşgul oldu. Bu sabah içinde başka bir duygu vardı. Yılların verdiği yalnızlık hissi bu sabah kendini daha çok hissettiriyordu sanki... Karmaşık duygular içerisinde düşüncelere dalmış, vaktin nasıl geçtiğini anla-

mamıştı bile. Hava aydınlanmış, dışarıda kuş sesleri etrafı çınlatıyordu. Yerinden yavaşça doğrulup pencerenin önündeki divanın üzerine oturdu, etrafı seyretmeye başladı. Köyün alt tarafındaki bahçeleri, karşı yamaçtaki tarlaları, bağları, sabah güneşiyle aydınlanan dağların zirvelerini uzun uzun seyretti. Oturduğu yerden etrafı seyrettikçe düşüncelere daldı. Gözünün görebildiği her yerde ayrı bir hatıra vardı. Zamanında ekip biçtikleri tarlaları, çeşit çeşit sebze meyve yetiştirdikleri bahçeleri, yamaçlarında çobanlık ettiği dağları o günlerin hasretiyle tek tek inceledi. Bütün bir ömür adeta bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçti gitti. Derin bir ah çekti "Vay yalan dünya vay" dedi. Boyaları yer yer dökülmüş olan duvarda rahmetli eşinin büyükçe bir resmi asılıydı, o resimle konuşmaya başladı. "Gördün mü Hacı bey, bu bayram da yalnızım. Bizim Bayram yine gelmedi. Sen de gelemezsin, bari sen çağır da ben geleyim. Buraların tadı kalmadı artık." dedi.

Hatice Nine'nin bir oğlu vardı. Bir bayram günü doğmuştu ondan dolayı adını da Bayram koymuşlardı. Umudu, tesellisi, yaşam kaynağı, sevinci her şeyi idi. Uzaklara gitmişti, onun her gelişi Hatice Nine'nin bayramı idi. Bu bayram da oğlu gelecek diye heyecanla beklemişti. Kendi imkanlarınca hazırlıklar yapmıştı. Titreyen elleriyle oğlunun sevdiği yemeklerden hazırlamış, tatlılar yapmıştı. Dermansız dizleriyle büküle büküle ortallığı toparlamış, temizlik yapmış eve bir bayram havası vermeye çalışmıştı. Yaptığı tatlılar, pişirdiği yemekler olduğu gibi duruyordu. Hazırlık yaptığı günlerde yanına gelen komşularına; "Bayram gelecek. Baklava yapacağım, börek açacağım, hoşafı da pek severdi, bir kazan da erik hoşafı yapacağım"... Yapacaklarını anlatırken adeta çocuklar gibi seviniyor, yüreği pır pır ediyordu. Ne yazık ki bütün sevinci kursağında kalmıştı. Bayram gelmiş, herkesin sevdiği gelmiş, ama onun Bayram'ı gelmemişti...

Bayramın son günü geride kalmış, uzaklardan ziyarete gelenler birer ikişer dönüş yoluna girmişlerdi. Köyün karşı tarafından vadiye doğru uzayıp giden, gittikçe kaybolan yola doğru baktı. Her gün umutla baktığı yola bu sefer hüzünle bakıyordu. Köyden birer ikişer ayrılan arabalar peşlerinde hafif bir toz kaldırarak uzaklaşıyor, bir müddet sonra gözden kayboluyorlardı. Arabaların içinde olanlar, bir bayramı daha sevdiğileriyle geçirmiş olmanın hazzıyla huzurlu, mütebessim bir çehreyle evlerine dönüyorlar, geride kalanlar da uzun zamandır görmedikleri oğullarını, kızlarını, torunlarını görmüş olmanın bahtiyarlığı içerisinde, gelecek bayramda yine görüşme umuduyla peşlerinden el sallıyorlardı.

Pencereden dışarıya bakarken camın önünde duran saksıdaki reyhanlar dikkatini çekti. Yaprakları solmaya başlamıştı. Bayram hazırlığı yapayım derken birkaç gündür onlarla ilgilenememiş, hava da sıcak olunca çabucak etkilenmişlerdi. Elleriyle yapraklarına dokundu, kokladı, rey-

hanlarla konuşmaya başladı. “Sizin bayram da mı gelmedi, siz neye üzül-dünüz de boynunuzu büktünüz benim gibi... Bayram bizim evi unuttu, sizi kim unuttu? Sizin de mi yaşama sevinciniz tükendi, niye buruştunuz böyle?” dedi. Çiçekler susamışlardı ama Hatice Nine çiçeklere su vermeyi hiç aklına getirememişti. Onun aklı Bayrama takılmıştı. Yerinden doğruldu, bir eliyle belini tutarak, diğer elindeki bastonuna dayana dayana mutfağa doğru ilerledi, pişirdiği yemeklere, yaptığı tatlılara üzgün üzgün baktı. Gözleri dolu doluydu o kadar emek verip hazırladığı yemekler hiç açılmamıştı. Bir lokma bile yemek gelmiyordu içinden. Köylülerinden bayramlaşmaya gelenler olmuş ama onlar da çok kalmadıkları için ikram edememişti. Bir de onun yaşlı ve zayıf halini bilenler zahmet etmesin, yorulmasın diye yemek telaşına girmesini istemiyorlardı. Kapının önündeki çeşmeden doldurduğu sürahi masanın üzerindeydi. Bir bardak su içti. Tekrar odaya geçti. Pencerenin önüne doğru varırken, Rahmetli eşinin resminin asılı olduğu duvarın karşısındaki duvarda asılı duran Bayram’ın resmine gözü takıldı. Yaklaştı yavaşça resmi duvardan indirdi. Pencerenin önündeki divana oturdu. Resme uzun uzun baktı eliyle okşadı, göğsüne bastırdı, gözleri buğuluydu... Resmi tekrar eline aldı. Buğulu gözleriyle seyretti, bir ara sanki Bayram’ı görüyormuş gibi heyecanlandı, Bayram’ın yanaklarından öpüyormuş gibi resmi öptü. Sanki Bayram’ı kucaklıyor gibi resmi tekrar bağrına bastı. Oturduğu yerden uzakları seyrediyordu. Bayram ziyaretini bitirip de köyden ayrılmakta olan Hasan’ı gördü. Hasan arabasına binmek üzereydi. Uzaktan el salladı ‘Hatice Nine hoşça kal’ dedi. Hatice Nine de ona el salladı. Hasan, Bayram’la akrandı beraber büyümüşler beraber okumuşlardı. Ona baktıkça Bayram’a olan hasreti daha bir arttı sanki. Hasan arabasını çalıştırıp hareket etti. Hatice Nine Hasan’ın arabası gözden kayboluncaya kadar peşinden baktı. Sonra elindeki resme tekrar baktı

bir daha göğsüne bastırdı. Bakışlarını uzaklara çevirdi. Dudaklarından şu sözler dökülüyordu.

*‘Bayram geldi eller güldü sevindi
Bize gülmek nasip olmadı Bayram.
Hasretler kavuştu acılar dindi
Bizim evimize gelmedi bayram.’..*

Gözlerindeki yaşları elinin tersiyle sildi. Uzaklara doğru bakmaya devam ediyordu. Göğsüne bastırdığı resmi tutan eli git gide gevşemeye başladı. Yavaş yavaş eli dizlerinin üzerine kadar indi. Resim halen elindeydi. Diğer eli yana düştü. Sırtı duvara dayalıydı. Yola doğru bakan gözlerinde görüntü kayboldu. Baş önüne doğru yavaşça eğildi, cama dayanıp öylece kaldı.

Oğluyla gelinini yolcu eden Gül-süm, Hatice Nine’nin cam önünde duran reyhanların solmuş olduğunu fark etti. Oysa Hatice Nine bu çiçeklere gözü gibi bakardı. Meraklandı, eve doğru yöneldi. Köylerinde kapı kilitleme diye bir şey yoktu. Herkes birbirine güvenirdi. Onun için rahatça kapıyı açıp içeri girdi. Gördüğü manzarayı anlatmak ne mümkün. Hatice Nine, elinde oğlunun resmi olduğu halde cam önünde cansız bir halde duruyordu. Reyhanlar da camın arka tarafında onunla beraber solmuşlardı....

Bayram’a haber gönderdiler, geldi. Üzgündü, pişmandı, perişandı. Annesinin böyle sessiz sedasız gideceği hiç aklına gelmezdi... Gelmek için ürettiği bahaneleri düşündü. Aslında en büyük bahanesi bile bir hiçten ibaretti. Artık tafisi yoktu. Ne özür dilemeye, ne sesini duymaya imkan kalmamıştı. Bayram köye gelmişti amma annesinin onu karşılama imkanı yoktu artık.

Eş dost akraba toplanıp Hatice Nine’yi defnettiler. Birkaç gün sonra Bayram da yüreği buruk gözleri yaşlı bir halde köyden ayrıldı.

Ramazan

Mehmet Mutluoğlu

*Ne güzeldir Ramazan
Ne nefis var, ne şeytan
İnsan, ‘Hazreti İnsan’
Oluyor Ramazanda.*

*Ne kem söz, ne de küfür
Yalnız Kur’an okunur
Gönüller bir hoş olur
Kutlu ay Ramazanda.*

*Sebat sabır aydır
İşimiz hep hayırdır
Sanki melek aydır
Mü’minler Ramazanda*

*Tövbe, Teravih, zikir
Kalmaz gönümüzde kir
Görülmez kimse hakir
Kutlu ay Ramazanda*

*Her ayı Ramazan yap
Her geceni Kadir yap
Yalnız bir Allah’a tap
Her günün Ramazanda*

*Kurulur medeniyet
Yücelir beşeriyet
Zulümlere nihayet
Vermeli Ramazanda.*

Almanya'da Bir Veysel Karani Johann Wolfgang Von Goethe

Turgut Yıldızan

Johann Wolfgang Von Goethe, 28 Ağustos 1749'da Frankfurt'ta doğmuş, 12 Mart 1832'de Welmar'da hayatını kaybetmiştir. Zengin bir ailenin çocuğu olan şairimiz hukuk eğitimi almıştır. Şairlik ve yazarlığın yanında siyasî ve idarî görevlerde de bulunmuştur. Büyük şair, Friedrich Schiller'den etkilenmiş ve **Aydınlanma Çağı** düşünceleriyle kendini yetiştiren Goethe, bir arayışın sancısıyla bir çok konuda araştırma yapıp eserler vermiştir. Doğa bilimlerini alanında araştırmalar yapmış ve yayınlar yayınlamıştır. Ayrıca eğitim ve felsefe konularında da araştırma ve çalışmalarda bulunmuş ancak ruhunun sancısına derman bulamamıştır.

Goethe'nin bu arayışları Alman edebiyatında bir çığır açmasına sebep olmuştur. Özellikle **Genç Werder'in Acıları** romanıyla Alman edebiyatında **Coşkunkluk Akımını** başlatmıştır. Halk Fransız egemenliğine başkaldırırken Goethe **Yakın Doğu'ya** yönelmiş. Avrupa dillerine tercüme edilen Kur'an-ı Kerim'i okuyan şairimiz bunu yetersiz bulmuş Arapça ve Farsça öğrenimine başlamış. Sonra Kur'an-ı Kerim'i hatmetmiş. Bunun üzerine "**Kur'an-ı Kerim'in Hülasası**"¹ isimli eserini yayınlamıştır. Bu eserinde muhtelif on surenin açıklamasına yer verir.² Bu çalışmalarını neticesinde tevhid akidesinin aydınlığında gözleri kamaşan Goethe projektörlerini peygamberimizin hayatına çevirir. Peygamberimizin hayatına hayran kalan sanatçımız, Batı dünyasına Hz. Muhammed'i (s.a.v) tanıtmak için eserler hazırlamıştır. Fransız yazar Voltaire'in yazmış olduğu **Mahomet** isimli piyesini tercüme etmiştir.³ Ancak bu kendisini tatmin et-

memiş ve kendisi de bir piyes yazmıştır.

Muhammed Drama⁴

Bu eserinde sanatçımız Peygamberimiz, süt annesi Halime Hatun'un yanındayken Peygamberimizin ağzından Allah'a iman etmek için yaptığı düşünsel etkinliğini anlatır. Aynı Hz. İbrahim (as.) gibi aya yıldızlara ve güneşe bakarak Allah'ı bulması anlatıldıktan sonra süt annesiyle imanla ilgili konuşmalarına yer veriliyor.⁵

Sonraki bölümlerinde Hz. Ali (Allah ondan razı olsun: r.a.) ile Peygamberimizin kızı Hz. Ali'nin eşi olan Hz. Fatıma (r.a.) arasındaki konuşmaları manzum bir şekilde yazmıştır. Bu Piyesi sahneye koyabileceği uygun şartlar oluşmadığından sahneleyememiştir. Sonraları piyesin içindeki Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın (Allah onlardan razı olsun) konuşmalarını "**Muhammed'in Nağmesi**" ismiyle **şiiir halinde yayınlamıştır.**⁶

1- Eserin orijinal ismi "Koran Auszüge"dir

2- Dr. Bayram Yılmaz, Goethe ve İslamiyet, Esra yy. s. 36

3- age. s. 71

4- Mahomet-Drama

5- age. s. 43-47

6- age. s. 48-55

Muhammed'in Nağmesi⁷⁸

Bakin. Kaynak nasıl fişkırmakta
Kayalıklardan neşe ile,
Bir yıldız çakışı sanki
Bulutlar üzerinde.
Yüce bulutlar beslemiş gençliğini
Fundalıklardaki kayalar arasında.

Taptaze, gencecik
Raks ederek bulutlardan
Mermer kaynaklara iner,
Tekrar yükselir sevinç
Nağmeleriyle semaya.

Dağ geçitlerinde, O
Kovalıyor rengarenk çakılları,
Koparıp sürüklüyor genç önder
Kardeş kaynakları da birlikte.

Bu Şiirde Peygamberimiz (sav), aemlere rahmet olarak gönderildiği için yeryüzüne rahmet olarak Rabbiniz tarafından indirilen yağmura benzetilmiş. Kayalıklar ve fundalıklar ise müşrik olan Kureyş kavmine benzetilmiştir. Divan edebiyatımızı inceleyen Goethe'nin bu şiiri, Fuzuli'nin su Kasideini okuduğu izlenimini vermiyor mu bize?

Ovalardan ırmaklar,
Dağlardan dereler
Sevinçle sesleniyor ona: Kardeş,
Kardeş, kardeşlerini de al,
Beraber ezeli atana götür,
Açılmış kollarıyla
Bizi bekleyen
Ebedi okyanusa.

Burada bize Akabe biatını ve muhacir, ensar kardeşliğini anlatıyor sanki. Bu heyecana gönül nasıl dayanır, bu hidayet ırmağına nasıl dalınmaz ki neşeyle sevinçle. Kıyamete kadar akacak olan bu rahmet pınarına hiç çekinmeden koşmaya devam eder Goethe:

Ve böylece kavuşturuyor kardeşlerini,
Sevdiklerini, evlatlarını
Gönlü muhabbet dolu, onları
Bekleyen Yararıcı'ya.

Şiirinden bazı bölümlerini aldığımız sanatçımız, bu şiiri elbette kendi hemşerilerine ve Avrupalı'lara yazarak bir anlamda Hakk'ı ve hakikati tebliğ etmiyor mu sizce? Bakın bir şiirinde de nasıl sesleniyor Hıristiyanlara:

İsa bütün saflığıyla duyuyor
Kainatın ilahi bir tek diyordu;
O'nu ilahlaştıran her kişi
En kutlu hislerini yaralıyordu.

Gerçek aydınlanmalı artık
Muhammed'in başardığı gibi;
Yalnız bir tek Allah diyerek
O, dünyayı fethetti.⁹

Doğu-Batı Divanı¹⁰

Farsça'yı öğrendikten sonra Hafız Divanı'nı okuyunca kendisi de divan yazmaya karar vermiş. "**Doğu-Batı Divanı**" isimli divan çapında şiir kitabını yayınladı.

Bu divanda Hafız'ın ve Baki'nin beyitleri gibi anlam derinliği olan mısralar yazmayı amaç edinmiştir. Divan edebiyatını o kadar iyi incelemiş ki kendi divanını da divanımızın yöntemlerine göre düzenlemiştir. Divanını on iki bölümde düzenlemiştir:

Teganni, Hafız, Aşk, Tefkir, Tefekür, Hiddet, İnfial, Timur, Hikmet, Temsil, Züleyha, Saki, Mecusilik ve Cennet Bahisleri¹¹

Bu divanın başında Talismane(=Nazarlık) isimli şiirle Allah'a münacat (=dua) ettikten sonra Hicret şiiriyle de divan geleneği olan Peygamberimize salavat getirmiş oluyor. Goethe kendi divanı hakkında şöyle bir değerlendirmede bulunuyor:

"Zikri geçen Hafız'dan başka Kur'an'dan tutun da, şarkın nazımı ve edebiyatı, Muallakat ve Molla Cami'ye kadar hepsi kamilen nazar-ı dikkate alınmış ve Türk şairleri de gözden irak tutulmamıştır."¹²

Ve arayışın şaheseri olan bir eseri daha var ki... "Mutlu insan", "Kamil insan", "Hazreti insan" diyebileceğimiz bir karaktere sahip olan **FAUST!**

Faust, bir tiyatro eseri olduğu halde dünyada roman olarak okunmaktadır. Faust Latince mutlu olan demektir. Bu eserin yazılması altmış yıl sürmüştür.¹³ Eserin birinci bölümü Fırtına ve Coşku akımıyla bezenmişken ikinci bölümü

klasizm ve realizm unsurlarını içeriyor. Ve kahramanımızın adı Faust.

Sahnede İsrail, Mikail, Cebrail ve Mefistofeles (şeytan) yer alır. Mefisto, bir insanı yoldan çıkaracaktır. Tanrı ise, insanın yaratılış itibarıyla iyi olduğunu ve yeryüzünde bir gaye için çalışırken yanılabilirliğini fakat şeytan araya girse bile yine kendi ruhunun iyiliği sayesinde doğruluğu bulabileceğini bilir ve şeytana mühlet verir.

Burada Kur'an-ı Kerim'deki ilahi mesajları hatırlayalım:

"Meleklerle, "Âdem'e secde edin" dediğimizde İblis dışındakiler derhal secde ettiler; o direndi, büyüklendi ve kâfirlerden oldu."¹⁴

"Yine demişti ki: Benden üstün tuttuğun kişi, bu mu söyler misin? Andolsun eğer beni kıyamete kadar ertelersen, onun soyunu, pek azı harç (azdırarak) kontrol altına alacağım."¹⁵

Sizce Faust yani kendisi şeytanın tuzaklarına aldanmış mıdır? Yoksa mutluluğu yakalamış mıdır? Evet aynı piyesindeki gibi mutluluğu yakalayan Faust, Peygamberimiz Hz. Muhammed'e sevdalanmış ve mutlu bir şekilde hayata veda ederken son sözü "**Daha fazla nur**" olmuştur. Bu Peygamber sevdası sizce Yemen illerinden Veysel Karani'ye benzemiyor mu? Ne dersiniz...

14- Bakara suresi 34. Ayet
15- Sa'd Suresi 62. Ayet

7- Mahomets Gesang
8- age. s. 57-v9

9- age. s. 93
10- West-Östlicher Divan
11- age. s. 84
12- age. s. 85
13- age. 85

Hırsız Komşu

A h m e t A t e ş

Üniversiteyi kazanması üzerine kızlarının bekar evinde veya bir öğrenci yurdunda kalmasına rıza göstermemiş, tayin yaptırıp hep birlikte Ankara'ya yerleşmişlerdi. Oturdıkları apartmana taşınalı bir yıl geçmiş, ancak bugüne kadar bir komşuları dahi kapılarını çalıp hoş geldiniz bile dememişti.

Çok değil, iki hafta önce Ahmet Bey hanımıyla bu durumu konuşmuş, madem onlar gelmiyor hanım, bir şeyler hazırlayıver de biz çağırılım komşuları, demişti. Hanımı da iyi olur Bey demiş ve hazırlık yapmak için de siparişler vermişti beyine...

Ahmet Bey istenilenleri alıp getirmiş, ancak tam da hanımı hazırlık yapacakken uzun süredir hasta yatan kayınvalidesinin durumu birden kötüleşmiş, hanımı da alelacele memleketine gitmek zorunda kalmıştı.

Ahmet Bey iki haftadır evde kızıyla kalıyor bazen kendisi bazen de kızı

bir şeyler hazırlayıp yiyorlar, arada da dışarıda bir şeyler atıştırdığı oluyordu. Memlekette olsa komşuları kendilerini hiç mi hiç aç bırakmaz, ya kap kap yemek getirirler ya da evlerine buyur ederlerdi.

Kızı derse yetişmek için evden erken çıktığından evde tek başına kalmıştı. Sabah namazını kıldıktan sonra biraz Kur'anı Kerim okumuş, haberlerde ne var ne yok diye televizyonu açmıştı. Tam o sırada spiker, Ankara'da daire-sinden gelen kötü kokular sonrası neredeyse bir hafta önce ölmüş olan yaşlı komşularını fark eden apartman sakinleri ile ilgili bir haberi veriyordu.

Ahmet Bey, çok üzüldü, "Böyle mi olmalıydık?" dedi, sonra kendilerini düşündü. Allah gecinden versin, ölse bu defa başkaları böyle bir haber duyacaklar herhalde diye hüüzünlendi...

Memleketteyken büyük şehirlerde komşuluğun öldüğünü duyar, yok canım, böyle şey olmaz derdi. Lakin şimdi kendisi bizzat şahit oluyordu. İçi iyice karardı, bunaldığını hissetti. Sanki birileri kendini cendereye almış da sıkıyordu. Ne yapmak gerekir diye düşünürken kanepede uyuya kaldı.

Birden sanki biri ona seslenmiş gibi uyanıverdi. Gözü ekranın altındaki saate takıldığında şaşırıldı. Saat tam yedi otuzu gösteriyordu. İşyeri servisinin gelmesine dakikalar vardı. Emin olmak için hemen kolundaki saate de baktı, doğruydu.

Aceleyle portmantoya doğru koştu, askıda asılı duran kravatı boynuna takıp üstünkörü boynuna sıkıştırdı, daha sonra hızla ceketini giydi ve kapıyı çekerek asansöre koştu. Neyse ki asansör kattaydı. Kapıyı hızla açıp adeta asansöre daldı, zemin katın düğmesine bastı. Asansör hareket ettiğinde Ahmet Bey'in gözü aynaya takıldı.

O da ne, aynada saç sakalı birbirine karışmış bir Ahmet Bey vardı. Bu şekilde işe gidemezdi. Lakin asansör hareket ettiği için zemin kata kadar inip üçüncü kata geri çıkması gerekecekti. Ahmet Bey, servisi kaçırıp işe geç kalacağı

için iyice telaşlandı. Asansör üçüncü katta durunca aceleyle çıktı, evin kapısına doğru koştu, elini pantolonunun cebine atıp anahtarlarını aradı, lakin yoktu. Telaşla diğer ceplerine de baktı, onlarda da yoktu.

Anahtarları içeride unutmuştu. Bari telefonla bir çilingir çağırımı diyerek bu defa ceplerini telefon için yokladı. Hay aksi, o da yoktu. Ahmet Bey bütün bu aksilikler üzerine sinirlenmiş, hıncını alırcasına kapıya güçlü bir tekme sallamıştı.

Ne yapacaktı Ahmet Bey? Birden aklına mahalle berberi geldi. Berbere gidip sinekkaydı bir sakal tıraşı olduktan sonra gecikmeli de olsa gidebilirdi işe. Bu fikir aklına yattı. Bu defa eller boş ceplerde cüzdanını aradı, lakin cüzdanı da yoktu.

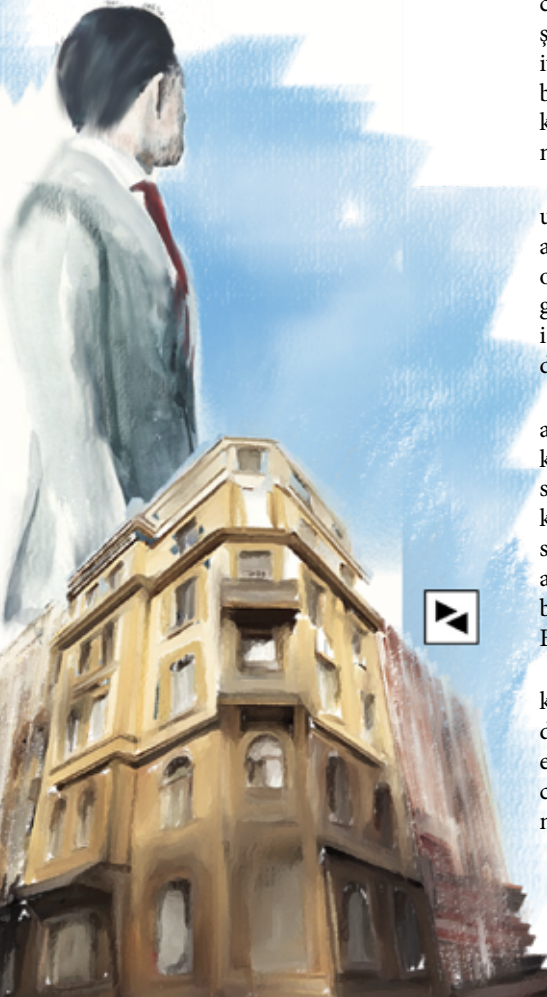
Anahtarlar ve cep telefonuyla birlikte cüzdanı da unutmuştu Ahmet Bey. Kapıya bir tekme daha attı, sinirinden. Sonra daha hızlı bir tekme de kapıyı açmak için attı umutla. Kapı açılmadığı gibi ayağını da acıtmıştı. Gürültü yapıp komşularını rahatsız etmemek için kapıya tekme atmaktan vazgeçti.

Anahtarlar, cüzdan ve telefon içeride, Ahmet Bey dışarıda. Saç ve sakal birbirine karışmış, pejmürde bir şekilde gidemezdi işe. Sinirlendikçe sinirlendi. Lakin sinirlenmenin bir faydası yoktu, sakin olup düşünmeli, bir hâl çaresi bulmalıydı. Ne yapmam gerek diye kara kara düşünüp dururken aklına bir şeyler geldiğinin belirtisi bir yumuşama görüldü yüzünde.

Apartmentın girişine, gayret etmiş, geri dönüşüm için kutular koydurmuştu. Plastik için koydukları kutudan bir pet şişe alıp bir parça kestikten sonra kapı aralığına sokup kapıyı açmak gelmişti aklına.

Tekrar hızla asansöre doğru koştu. Kapısını hızla açıp asansöre bindi, zemin katın düğmesine bastı. Her zaman hızla inip çıkan asansör bugün sanki yavaş hareket ediyordu. Hadii, hadiii, çabuk diye diye üç katı indi. Asansör durunca kapıyı hızla itip, geri dönüşüm kutularına doğru uçarcasına koştu.

Ancak plastik geri dönüşüm kutusunda bir tane bile pet şişe yoktu. Belki vardır diye aceleyle kâğıt kutusunu karıştırdı. Onda da yoktu. Metal kutusu zaten boştu. Umutları boş çıkmıştı. Şimdi nereden bir pet şişe bulacaktı?

Sokakta bulurum umuduyla hızla sokağa fırladı, evin önündekinden başlayarak çöp kutularını bir bir kontrol etmeye başladı. En son çöp kutusundan bir tane vardı. Hemen şişeyi aldı, apartmana doğru koştu olanca hızıyla. Sokakta bir çöp kutusundan diğerine koşuştururp duran birini görenler garip garip baktılar Ahmet Bey'in arkasından.

Ancak Ahmet Bey'in kimseyi göreceği hali yoktu. Aceleyle şifreyi girip dış kapıyı açtı, hızla asansöre daldı. Telaşla elini düğmelere götürdü, düğmenin birine bastı. Ancak yanlış düğmeye, ikiye basmıştı. Elini tekrar düğmelere götürdü ve bu defa doğru düğmeye, üçüncü katın düğmesine bastı.

İşe gecikmenin verdiği telaşla asansör düğmeye basar basmaz hemen hareket etsin istiyordu. Gel gör ki asansör hareket etmedi. Çünkü arkasından içeriye biri daha girmişti. Bu Haydar Efendi'ydi.

Haydar Efendi apartmanın kapıcısıydı. Haftanın her günü bu saatte kat kat dolaşır siparişleri alırdı. Haydar Efendi altıncı katın düğmesine bastı, kısa bir süre sonra asansör hareket etti. Ancak, bu süre bile Ahmet Bey'e asır gibi uzun geldi.

Kapıcı, Ahmet Bey'i böyle saç başı dağınık elinde de kirli bir pet şişeye görünce oldukça şaşırılmıştı. 'Hayrola Ahmet Bey, bu ne hal, elindeki pet şişe de ne ola?' diye sordu.

- Sorma Haydar Efendi, dışarıda kaldım. Anahtarları, cep telefonunu, cüzdanı evde unuttum. Becerebilirim şu şişeye kapıyı açmaya çalışacağım.

- Ben sana yardım edeyim, birlikte açalım kapıyı diye teklifte bulundu.

Ahmet Bey 'iyi olur, yardım eden memnun olurum' deyince de Ahmet Bey'le birlikte üçüncü katta o da indi asansörden.

Ahmet Bey, Haydar Efendi sende çakı bulunur, ver de keseyim şişeyi diye çakıyı istedi kapıcıdan. Haydar Efendi çakıyı çıkarıp Ahmet Bey'in elinden pet şişeyi aldı, hemen kapının arasına sokacak bir parça kesiverdi, ikiye katlayarak kapının aralığına soktu. Parçayı yukarı ve aşağıya hareket ettirerek açmayı denedi kapıyı.

Birkaç denemeden sonra Ahmet Bey aldı parçayı uzunca bir denemeden sonra da kapı açıldı. Ahmet Bey derin

bir oohh çekti. Tam teşekkür edecekti ki Haydar Efendi'ye, hey siz, ne yapıyorsunuz orada? sorusuyla irkildiler. Soruyu soran, yan komşuları Cem Bey'di.

Ahmet Bey'den önce davranıp 'Cem Bey, Ahmet Bey anahtarlarını evinde unutmuş, kapıyı açmaya uğraşıyorduk, ancak açabildik.' dedi Haydar Efendi.

Cem Bey, saç ve sakalı birbirine karışmış Ahmet Bey'e dikkatle baktı, sanki hiç görmemiş gibi bu kim? diye soruverdi Haydar Efendi'ye seslenerek.

Haydar Efendi, 'Yan komşunuz Ahmet Bey, Cem Bey' dedi. Ahmet Bey'de ben yan komşunuz Ahmet Bey diye tekrarladı. Haydar Efendi yardım etti de dairenin kapısını açtık diye bitiriverdi cümlesini.

Cem Bey Ahmet Bey'e bakıp 'Seni gözüm tutmadı, ne o, yoksa gündüz gözüyle daireyi soymaya mı çalışıyordunuz?' deyiverince donup olduğu yerde kaldılar Ahmet Bey'le Haydar Efendi. Ahmet Bey, 'Ne evi, ne soygunu, insan hiç kendi evini soyar mı? Ben bu dairede oturuyorum' diye karşılık verdi.

Sizinle birkaç defa merdivenlerde ve asansörde karşılaştık, hatta merhabalaştık beni tanımadınız mı? diye devam etti Ahmet Bey.

'Sımanız yabancı gelmiyor, ama olabilir, insan insana benzeyebilir. Ben sizden şüphelendim, polis çağıracağım' diyen Cem Bey telefonu açıp polisi aradı.

'Cem Bey, ben sizin kapıcınızım, nasıl olur da beni de hırsızlıkla suçlarsınız?' diye araya girer Haydar Efendi. İnsan çiğ süt emmiştir Haydar Efendi, her an şeytana uyabilir. Sen de uydun demek ki.

Haydar Efendi, Cem Bey şeytana falan uyan yok. Ahmet Bey anahtarını unutmuş, Allah rızası için kapıyı açmasına yardım ettim. Sözlerinizi geri alın. Ahmet Bey hırsız değil, ben de yardımcıyım. İçeri girip kimliğini getirsin, bakıverin.

Beyefendi, müsaade edin içeriye girip cüzdanımı kimliğimi, telefonumu

alayım, tıraşımı olup bir an önce işime gideyim. Bakın Haydar Efendi de benim burada oturduğuma şahit. Tamam beni tanımamış olabilirsiniz. Yöneticiye sorun, mahalle bakkalına, hatta muhtar Ahmet Sivashlı kim diye sorun sertçe cevap verir Cem Bey'e Ahmet Bey.

Polisler gelmeden kimse daireye giremez diye sesini yükseltir Cem Bey. Kısa bir müddet sonra da polisler gelir, şikayetçi olan kim, hırsızlık yapanlar kim? diye durumu anlamaya çalışır.

İşte bu diye Ahmet Bey'i gösterir polise Cem Bey. Polisler peki ya bu? diyerek Haydar Efendiye işaret edince o da yardım ediyordu der. Ahmet Bey araya girer, ben hırsız falan değilim, burası benim evim. Hırsızlık yaptığımız yok, anahtar içeride unuttum, kapıcı Haydar Efendi'nin yardımıyla kapıyı açtık içeri girecektik ki Cem Bey'in sesini işittik.

Bizi hırsız yerine koyup sizi aradı. Müsaade edin içeri girelim, size kimliğimi göstereyim, o zaman gerçek ortaya çıkacaktır der. Polis, girelim deyince içeri girerler. Ahmet Bey odada sehpanın üzerinde duran cüzdanını alıp polislere gösterir. Kimlik de Ahmet Sivashlı yazıyordu.

Duvar da eşi ve çocuklarıyla çekilmiş bir resmi asılıdır Ahmet Bey'in. Polisler, kimliğe, duvardaki resme bakar, sonra Ahmet Bey'e dönerek tamam beyefendi, ortada hırsızlık ve hırsız yok der, evden çıkarlar. Çıkarken de kapıda bekleyen Cem Bey'e şöyle seslenirler:

Beyefendi, lütfen komşunuzu tanıyın, tanıyın da bir daha bizi komşum hırsız diye arayıp meşgul etmeyin. Cem Bey kıpkırmızı kesilir, Ahmet Bey ve Haydar Efendiden özür diler, hızla dairelerine girer.

Bu olaydan bir süre sonra ölen kayınvalidesini defnettikten sonra Ankara'ya dönen Ahmet Bey ve hanımı komşularını beklerler taziyeye. Ama gelen sadece Haydar Efendi ve hanımıdır. Kızları yıl sonu okulu bitince sonraki yıllar için bir yurtla anlaşır, eşyalarını toplayarak memlekete dönerler...

Anahtarlar, cüzdan ve telefon içeride, Ahmet Bey dışarıda. Saç ve sakal birbirine karışmış, pejmürde bir şekilde gidemezdi işe. Sinirlendikçe sinirlendi. Lakin sinirlenmenin bir faydası yoktu, sakın olup düşünmeli, bir hâl çaresi bulmalıydı.

Aylak Bir Merasim

Celaleddin Ceyhan

*Bu dünya soğuk,
Rüzgâr genelde ters yöne eser,
Limon ağaçları kurur,
Bahaneler hep hazır,
Güzel günler çabuk geçer.**

...

*- Abdurrahman Cahit Zarifoğlu

Aylak bir merasimde sol yanım acıyor anne. Hipertansiyon gibi yükselen... Düşürmek için doktorlar uğraşiyor. Aklım yırtık bir çuval gibi anne. Sen gittiğinden beri kelimeler... kelimeler anne, bazı anlamlara gelmiyor!

Ayağımda ermenek model kara lastik ayakkabı, kemer yerine don lastiği tutturulmuş kara şalvarım, üstümde portakal renginde bir kazak, elimde babamdan aldığım Hartlap yapımı keskin bıçak ile bir Malkoçoğlu edasıyla çıkardım yola. Kuş bakışı bakardım çıkıp zirveye anne. Oturup, geçen arabaları sayardım çocukken; bir, iki, üç, dört... Ancak seyrelince bırakırdım anne. Sahi ne çok araba geçirdi pazar günleri. Bu kadar araba nereye gidiyordu anne? "Öyle hazıra konmak yok oğlum, yola revan olup düş peşine." demiştin ya hani; heyecanla gelip sana, "Arı sürüsü gibi vızır vızır, yaylaya gidiyorlar anne." demiştim ben de.

Aylar sayıyorum anne! Mart, nisan, mayıs... Ekmeğe yapma zamanıdır şimdi köylerde. Sabah namazından sonra toplanır komşu kadınları. Önce ateş yakılır, sac kurulunca ekmeğe tahtaları dizilir yan yana, hamur açılır, oklavaya takılır, ekmeğe pişirilirdi kızgın sacda ve aklım incir reçelli bazlamaya takılır anne. Bir ısırik alınca boğazıma takılır ve sen gelirsin aklıma; bilirsin incir reçelli bazlamayı sevdiğimi anne... Hiç eksik etmezdin incir reçelini, şimdi yediklerimiz hiç senin yaptığın gibi olmuyor be anne.

Korkuyla ayağa kalkıp fırladım, dışarı çıktım. Komşumuz Cemile Ablayla konuşuyordun. Deprem oluyor, deprem, ne oturuyorsun anne! Annem benim halime güldü; ev yine sallandı, -Öyle kahkaha atmazdın, vücudunla gülerdin- meğer sen gülünce ev sallanıyormuş be anne, utandım... Sonra oturup benim halime gülmüştük ya hani! Şimdi hatırlayınca bir tebessüm bırakıyor yanaklarıma kuşlar ve uçup gidiyorlar anne!

Şimdi günler hep aynı anne! Hadi babanın peşine düş cumaya git oğlum derdin ya; camiler ibadete kapandı anne. Mekkede tavaf durdu, insanlar evlerine tıklıp kaldı. Bir salgın dünyayı etkisi altına aldı. Vefat edenlerin cenaze namazı bile kılınmıyormuş anne. İnsanları bir tabuta koyup bir çuval kireçle de üstünü kapatıp gidiyorlar anne!

Ben henüz tabuta konulmadım, üstüme kireç de serpilmedi; ama sen gittin gideli ben zaten hiç yaşamadım ki anne...

Anne

B e t ü l Ş i m Ő e k

Hiç terlik fırlatmadın bana mesela kızamadin bile ses tonun istesen de yükseleni üzgünlüğün, kızgınlığın gözlerindeki üç beş damlayla dile geldi onda da senle beraber bizde oturduk ağladık... Dünyada koruma güdüsüyle kızan tek canlıydın bilirdik bu yüzdendi bir tek sana şımarmamız. Aslında ben değil sendin bizim bir sözümüzü ikiletmeyen. “Kim ne yemeği sever?” diye iki saat düşünen, ütüyü, çamaşırını, bulaşığı gıcını çıkarmadan yapan sendin. Sabahın 6’sında bir gözün kapalı üşenmeden basımda iki saat bekleyip “uyan” diyen sendin. Sonra biz büyüdük işte bize öğrettin tüm bunları.

Bana yürümeyi öğrettin, hayatın her türlü zorluğuna göğüs germeyi, tanımadığım insanların verdiği şekeri çikolatayı yememeyi öğrettin, senden daha güzel pastalar yapabilmeyi öğrettin... En önemlisi de fedakârlığı öğrettin annem evlatları için eşi için bir kadının neler yapabileceğini öğrettin. Şimdi benden kilometrelerce uzaksın bana senden gizlice aldığım yazmanı koklamak bir de senli, sizli anıları düşünüp iç çekip ağlamak.. o minik ellerini özledim en çok örgü ören ellerini, mutfaktaki o telâşını özledim. birbirimizden ayrı geçen ilk anneler günümüz ve yüreğimin orta yerinde bir alev var sanki birbirimizden ayrı ilk anneler günümüz ve ben koynundaki konuya hasretim şimdi karşımda olsan örgünü örüp çayını yudumlasan bir yandan da bana bir şeyler anlatsan. Şu manzarayı senelerce görmek isterdim. İşte tam da bu manzara için diyorum ki; “keşke anneler ölümsüz olsa...”

gökmavi

Çöpte Elma Arayan Yaşlı Amca

C e m i l K ılı ç a r s l a n

Bundan bir kaç yıl önceydi. Bir büyük marketin sebze ve meyve çürüklerinin atıldığı çöp bidonunu karıştıran beyaz sakallı, nurani yüzlü bir adam gördüm. Çöpten çıkardığı armut ve elmaları paltosunun iç cebine dolduruyordu.

Az uzağından izledim, bir şey demeye de çekindim.

“Yabancıdır” diye oralı olmadım. Çünkü yıllar önce Ramazan’da,marketten alışveriş yaparken hanıma ikram olsun diye iftariyelik çikolata almıştım. Dışarı çıktık.

O tarihlerde de Saddam’dan kaçan Iraklılar çoktu sokaklarımızda. Iraklı bir kadın bankta küçük 2 kız çocuğuyla perişan bir şekilde oturuyordu. Hanım iftarlıklarını çocuklara uzattı. Yanımızdan geçen bir komşumuz da laf atıyordu; “şunlara yardım mı edilir, defolup gitsinler memleketlerine.”

İster istemez çoğumuzda, o zamandan beri bir çekingenlik başlamıştı. Korkar olmuştuk, fakire, yoksula, yolda kalana el uzatmaya.

Bütün bunlar aklımdan geçerken, çöpleri karıştıran yaşlı adamın yanından “boş ver” deyip uzaklaşmıştım.

Arka sokaktaki iş yerimin bahçesine girdikten sonra, aklım başıma geldi.

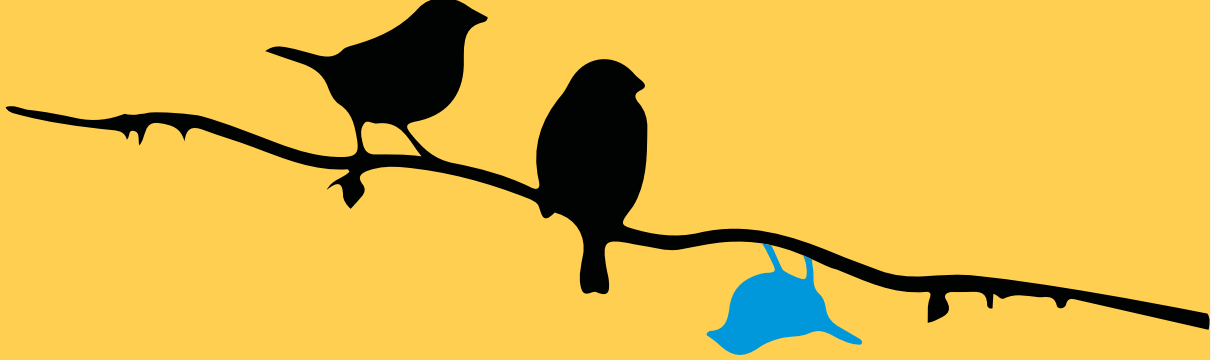
“Bir kaç kilo meyve alıp adama vermediğime” çok pişman oldum. Geri döndüm, ama adam yoktu. Sağa sola baktım, yol boyu gittim, sonraki çöp bidonlarına baktım, yaşlı amcaı bulamadım. Zaten de devamlı gelen, alışılmış bir toplayıcı değildi. İhtiyacı olan birine benziyordu.

Ne zaman elma yesem boğazıma dizilir.

Her armut aldığımda o yaşlı amca gelir aklıma.

Kuşak Farkı

Hayrettin Durmuş

Sisli bir sabaha uyanmış gibi gözlerini ovuşturdu. Buzlu bir camın ardından oğlun diyecekleri vardı babasına:

“Babam ne buluyor şu kitaplar da anlamıyorum. Tanımasam eskici diyeceğim. Kolileri açıp karıştırıyor. Üstü başı toz içinde. Neymiş efendim ‘yıllar önce yayınlanan bir dergi gülümseyiverecekmış’ ona... Depo, mahzen, sandık peşinde heyecanla attığı adımları görseniz arkeolog zannedersiniz babamı. Boş işler bunlar, boş. Arada bir de gözlüğünü düzeltip hesap yapar bizimki. Ben bildim bileli ne bir denk bütçe yapabildi, ne de gereksinimlerimizi tam olarak karşıladı. Sanki özel okullara taksit ödetiyoruz arkadaşlarımız gibi. Haa, bir de haber dinlemesi var. O haber dinleyince ne değişiyor anlamıyorum. Kafamızı ütölemekten başka bir işe yarasa bari. Kafa dinleyelim diye yabancı müzik açıyoruz. Dilimizi geliştirdiğimizin farkında bile değil. ‘Türkü dinleyn oğlum, türkü.’ diyor. Sen yıllarca Neşet Ertaş dinledin de ne oldu sanki?”

Yorgun kervanlar gibi dalgındı adamın gözleri. Sesi yetişmiyordu bir türlü oğluna:

“Bizim oğlan kayıp diye uyanıyo-

rum geceleri, koşup odasına bakıyorum, bilgisayarın başında. Oyunun içinde kaybolmuş. Kulaklığını da takmış, top atılsa duymaz. Gözler kan çanağı, küçülmüş... Bir gece ne oldu biliyor musunuz? ‘Oğlum kalk şu oyunun başından!’ dedim ‘Ne oyunu baba! Sen de beni hep oyun oynuyor zannediyorsun. Film seyrediyorum’ demez mi? Ne diyeceğimi bilemedim. Gecenin bir yarısı tartışmayalım diye dönüp odama gittim. Hanım, ‘Hep şen şımartıyorsun bu çocuğu. Bak kaldıramadın bilgisayarın başından...’ dedi? Sanki her şeyin suçlusu bendim.”

Annesinin sesiyle irkildi kız uykunun üçüncü katında:

“Tamam anne! Uyandım!” dedi. Eli akıllı telefona uzandı. Facebook, twitter hesapları kontrol edildi. Yattığı yerden hafifçe doğrulup başladı söylenmeye: “Annem ne tutucu kadın. İşi gücü öğüt vermek. ‘Aman yavaş konuşun, komşular rahatsız olmasın. Erkenden kalkın! Eve bir gelen olsa ne deriz?’ İki de bir de evlenme lafı açması yok mu? Hele çeyiz muhabbeti öldürüyor beni. Bu devirde sandık sepet mi kaldı? Hadi internetten alışverişe aklın ermedi diyelim. Ashına bakacak olursan siparişin ka-

pının önüne kadar geliyor ama neyse, girersin bir Alışveriş Merkezine. İstedğin yerden alırsın işlenmiş dantelli örtüleri... Niye bu kadar dertleniyor ki annem?”

Suskundu anne. Oysa sözler biriktirmişti kızına. Yutkundu, ekrandan geçen alt yazı gibi boğazına dizildi sözleri:

“Anne olmak kolay mı kızım? İki gözüm, can param. Ne var akşam vakitlice yatsan, sabah kalkıp evi toplasan. Bana biraz yardım etsen. Ana kız kahvaltı etsek, sonra sen derslerine çalışsan... Niye hep burnunun dikine gidiyorsun? Bana bir bardak su getir kızım diyorum ‘Anne tabletimi verir misin’ diyor? Aklımı oynatacağım artık... İnsan biraz yemek yapmayı öğrenir, el işi yapar, konu komşuya yardım eder. Benim bildiğim kız dediğin akıllı uslu oturur evde. Akıllı bir karış havada bu kızın.”

“İşin ilginç yanı dedemle ninem” dedi kız. “Karışmayın torunlarıma. Sanki siz gençken onlardan farklı mıydınız? Onlar daha çocuk; gün gelir her şeyi anlarlar...”

Her şeyi anlamak için yaşlanmak mı gerekiyordu bilmiyorum...

Çalar Saatsiz Uyanışlar

Elif Özler

Gün bir türlü doğmayınca, dağlara gittim aramaya. Henüz papatyaların yaprakları bile uyanmamıştı. Papatyaların sisli havaya da yakıştığını gördüm. Sisler arasında biraz gezindim ve gün doğdu sonra, uyandık hep beraber. Baharı öptüm, sincap görünce sevinç çığlıkları attım, kaçmaya yel-tendi, "ben dostum" dedim ama bir arabaya baktı bir de bana, sonra gitti. Hayatımda ilk kez gördüğüm çiçekleri sevdim, okşadım, iltifat ettim onlara, şükrettim. Mimosyaya sarıldım, sarı tozlarından ikram etti. Sağırkulağının kulağına fısıldadım. Kocaman örümcek ağlarına bakıp "güzel yere ev yapmışsınız" dedim. Karabaş otları son demlerini yaşıyorlardı, vedalaştık. Kuş yüreği otu, yüreğime dokundu. Dildirlerin kokusuyla mest olurken "şu hayatta arı olmak varmış" dedim. Çok sevdiğim kaskalidanın tohumuyla karşılaştım, "her halinle güzelsin" dedim. Sonra Sohrab'ın şiirindeki gelecek zamanlar şimdiki zamana dönüştü. Terkedilmiş evin kapısını çaldım: "Ey sepetleri uykuyla dolu olanlar! elma getirdim, elma"...

Bizim ailede bahar zaten Nisan sonunda biter.

Doğaya geç kalamadım daha fazla.

Tam olarak böyle bir sabahtı, nicelerine.

Arabesk

Ayşegül Temizer

Ölünce ardından, "Acıyla beslendi.
Acı; ekmeği suyuydu, arabeskti ruhu...
Gülümser, koşar, zavallı bir küçük kızdı." desinler...

"Yazık" deyip, acısınlar. Zira kendine acıdığı kadar kimse acıyamazdı zaten ona...

Tek isteğin özgürlüktü küçük kız,
belki de hiç bilmediğimdendi heves edişin.

Bir tutam özgürlük verseler, hevesini alsa bir kere,
belki de sevmez bırakırdı...

"Zavallı küçük kız" deselerdi;
"Bırakın da uçsun, hem görelim bakalım
kanatları nasılmış?"
Merakla açsalardı gözlerini.

Belki pörsüyen bir kaz gibi köşede yığılır kalırdı.

Belki de bir şahin gibi süzülürdü semada, kim bilir?
Hem istediği yöne uçardı belki.
Sema onun değil mi;
ister yan uçar, ister düz, ister sağa, ister sola...
Kime ne onun semasından?

Ölünce ardından tek isteği "uçmaktı" desinler,
hem fiil hem isim...
Yazık desinler, hiç uçmadı.
Bir kere uça layığı bulacaktı, arabeskti ruhu...

Ölünce ardından "biricikti" desinler
"Daha tanımadık onun gibisini", yaşayan herkes gibi...

Dua etsinler ardından, yaşarken en çok dua dilenirdi.
"İşte, tuhaflıklarımı da aldı gitti.
Yazıktı ona.." desinler, hem ne yazıktı...

Bir Bezmişin Közlü Sözleri

Halit Selim Dönmez

Derviş olmak için yola çıkayım dedim lakin derviş olmak için bezmiş olmamak lazımdı. Oysaki ben bezdim. O nedenle özlü değil, közlü sözler birikti içimde.

Bilen, bilişini “sanış” bilirken; bilmeyen, sanışını “biliş” biliyor!

Kalitesizlik, yayılma sahasının genişliğini, kalitesizliğin kendisinden ziyade, kalitesizliğe maruz kalanların, durumu, reddetmek şöyle dursun, kabul etmeye bu denli meyyal bulunuşlarına borçludur.

Kim bilir; belki de insanın cennete talip olması, dünyanın cehenneme çevrilmesini göze almasıyla mümkün olabiliyordur...

Açtığı çukuru kapatmak için, bir vatandaşının oraya düşüp de sakatlanmasını, hatta mümkünse ölmesini bekleyen resmî kuruma “belediye” denir!

Hoşnutsuzluk ve şikayet, bir tür şükürsüzlükmüş gibi algılanıyor. Oysa şikayet etmek; şükretmek için elzem olan alanı genişletebilme çabasıdır.

Vuslata hasret yaşamaktansa, vâsıl olmanın imkansızlığını peşinen kabul edip, hasretteki vuslatı görebilmek, daha bir ferahlatıcı değil mi?

Talepte bulunmayışımız, ihtiyaç hissetmediğimizden değil; zelilce âb-ı rû dökmek istemeyişimizdendi. Âb-ı rû, yani yüz suyu dökmek; onur, haysiyet ve izzeti çiğneyerek... “Ağlamayan bebeğe süt vermezler” diyenler, bizi nereden bilecek!

Güzellik geçicidir, diyorlar. Doğrudur! Ama geçene kadar bile olsa o güzelliğe muhatap olmak istemenin neresi yanlış?

Vazifeli bulunduğu mesleği icra edeceğine, icra etmediği meslekler hakkında atıp tutmayı vazife bilen işgüzarlar, toplumsal gelişmenin önündeki en büyük engeldir.

Tatlı dilin, yılanı deliğinden çıkardığı belki vakidir ama yılanlaşmış insanlara tesir edebildiğini göreniniz var mı?

Çevreniz, iyi bir dinleyici olduğunuzu hissettirdiğinizde bu vasfınızdan (zaafınızdan mı demeliydim?) yararlanarak size saatlerce nutuk atmaya kalkan laf ebeleri ile doludur. “Kendi sesinin büyüüne kapılmış” bu kimseler, size asla fırsat tanımadan, hakkında bilgi sahib olduğunuz mevzuları dahi eblehe anlatır gibi tekrar edip dururlar. Üstelik, terbiyenizden ve erdeminizden ötürü sözünü kes(e)mediğiniz bu beyefendiler, söz konusu hürmetinizi,

“İlimlerine duyduğunuz hayranlığa” yoralar. Halbuki, kendini bilmek... Başka ne oldu ilmin göstergesi?

Vicdanınızı sömürerek sizi iyi niyetinize yenik düşürmek için dakikalarca peşinizden ayrılmayıp türlü acındırmalar, benzeri duyulmamış yalvarmalar, eşine rastlanmamış yakarmalar ve emsali görülmemiş minnetlerle sizden para koparmak isteyen dilencinin, vermeyeceğinize artık kesinkes ikna olduğu o ilk anda, umudunu yitirşinin daha ilk saniyesinde, övgüsü sövgüye, duası bedduaya nasıl da evriliverir ama!

Kapitalist amcalar, kafelerinde aldığımız nefesi bile paraya çevirmek için kollarını sıvamış durumda. Hangimiz, siparişimize el çabukluğuyla dahil ettikleri ama asla kullanmadığımız sular için, “sudan sebepler yüzünden görgüsüz addedilmeyelim” endişesi uğruna, fazladan paralar ödemedik ki kasalarda? Cebimizdeki üç kuruşa bile sulanan işletmecinin suyuna giden, niyeyse hep biz olduk. Yemek ve kahve siparişlerinde gelen sulara eyvallah ama meyve suyunun yanına su, çayın yanına su, sodanın yanına su... derken korkarım bir gün suyun yanına bile su getirerek bu işin iyice suyunu çıkaracaklar!

Satın aldığı “iddialı” bir eşyanın fiyatını sorduğunuzda, ürünü indirimli zamanında yakaladığını söylemeyene rastlayamazsınız: “İndirimdeydi, ben aldığım da. Ben aldığım da, indirimdeydi. Ben indirimdeyken almıştım. Ben alırken indirimdeydi...” Tamam, peki, kandırılmadın! Çünkü pek makul bir gerekçedir, indirimde olması; ürünü, ederinin on katına almaya!

İnsan, Dante gibi, ortasına yaklaşınca ömrün, yolun sonunda olduğu varsayılan yaşlı kimselere daha titiz davranmaya da özen gösteriyor. Mesela onlara yaşlarını hatırlatan incitici hitaplarla seslenmemeyi tercih ediyor. Çünkü biliyor ki insan ne kadar yaş alırsa alsın içindeki yaşama sevincini ve çocuksu ruhu korumak istiyor. O yüzden “dede” ve “amca” görünümülere “abi”; “nine” ve “teyze” görünenlere de “abla” demeye başlıyor. İşte, otuz beş yaş arkadaşlar, siz yola henüz dün çıkmışsınız gibi hissetseniz de, yolun sahiden yarısı ediyor...

Hoş Geldin Durağı

Arzu Aytur

*Tepeden tırnağa olgun meyvelerle
Yolcularını karşılayan bir incir ağacı
Durmuş meyveye köyün girişinde,
Karşılar ihtişamıyla özlemlerin
Dallarında uzun ağulu öpüşler
Salkım salkım dallarının
Verirdik hakkını
Gündüz gece, hece hece.*

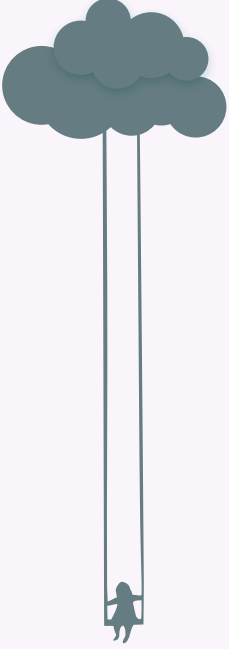
*Ziyan etmeden hiçbir lokmasını
Sofradan kalkan aç dilenciler gibi
Güneş girmeyen köşelerde
Fısıltıyla arasında dolaşan
Rüzgarlar yüzünü sükunete dönerdi
Bazen yağmur yağar ince ince.*

*Yapraklar bir bir titrerdi
Bulutlar gelir, bulutlar geçer
Beyaz, mavi pamuk gibi bulutlar
Raks ederdi ay ışığı yapraklarında
Şiirler, şarkıların sesinin nağmesinde
Deli taylar koşuşur durur gölgesinde.*

*Zamanın akışı orada başka
Çimenlere uzanurdık gün, güneş
Hoş geldin durağı
Bizi uzaktan seyrederdi
Dünyanın o en sessiz köşesinde.*

Hayat, Bir Hayal Kurmak ve inanmaktır...

Yahya Demeli

Hayatta tüm başlangıç ve projeler hayallerle başlar. Hayat, hayal kurmak, bazen de hayallerde yaşamaktır... Hayatı yaşanır kılan, anlamlı kılan, yepyeni keşiflere, yolculuklara çıkan kişiler, hayal görebilen, büyük hayallerin izini sürebilen insanlardır. Hayat; büyük hayaller, büyük rüyalar görebilen insanlarla anlam kazanır, yüceleşir, güzelleşir...

Hayalleriniz ne kadarsa, o kadarsınızdır.

Hayatta her şey bir hayalle başlar. Zorlu bir kariyer yolculuğuna çıkmadan önce öncelikle bir hayaliniz olmalı. Yani önce düşle, sonra devam et! Bir hayalimiz var, düşledik; her şey çok güzel de peki bu hayal nasıl gerçekleşecek? Sihirli bir el gelip o hayali gerçekleştiremeyeceğine göre iş, bu hayali kuran bizlere düşüyor.

Hayallerini rüyalarına sokamamış insanlar, hayattan bir şey kazanamazlar. Bir düşünelim, hayalin gerçekleşmesi uğruna hayatlarını adayan nice insanlar var. Adanmış bir ruhun ise gerçekleştiremeyeceği hayal, ulaşamayacağı hedef yoktur. Tarih, adanmış ruhların başardığı hayaller ve hayatlarla doludur...

Hayat hayaldir, baş rolünde senin olduğunu unutma.!

Hayatına anlam katmak, arkasından iz bırakmak isteyen bütün insanlar; bir hayalin, bir hedefin peşinde koşturur. Ulaşabileceklerimizi "Hedef", ulaşmak istediklerimizi "Hayal" diye tanımlayabiliriz. Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şeyi, anlam bilimciler "Düş" olarak belirtirler. Hedefi ise "Yapılması tasarlanan iş, amaç, varılacak yer, ulaşılabilecek son nokta" olarak tanımlarlar.

Çevreniz Hayal Kurmanıza Engel Olmasın

Arkadaş senin de öncelikle bir hayalin olsun. Sonra da bu hayalinin peşinden gidebileceğin cesaretin. Kariyer yolculuğunda yola çıkmadan ya da yolunu şaşırdığını hissettiğin her an dönüp içindeki sesi dinle ve doğru yolu bulmaya çalış. Hayallerinin peşinden giderken yaşadıklarından pişmanlık duyma. Sonu beklediğin gibi olmasa bile o sürecin sana kattığı her bir kazanımı düşün ve bir sonraki yolculuğunda tüm tecrübelerini kendine rehber yap, kazançlı çıkacaksın...

Hayal göremeyenler ya

başkalarının hayallerini görürler ya da hayata boş bakarlar...

İnsanoğlu doğası gereği hayal kuran, düşleyen bir canlıdır. Yapmak istediklerini, başarmak istediklerini, hoşuna gidecek olan durumları düşlemek insan olmanın belki de en mucizevi özeliğidir... Çünkü insan, alemde hayal ettiği müddetçe yaşar. Sizi motive eden bir yerde düşünmek, güzel bir müzik açıp dinlemek ya da çayını, kahveni ve kitabını alıp vakit geçirmek şair, hikâye, roman yazmak, bir arkadaşınla sohbet etmek mi? Ya da buna benzer hangisi sana iyi geliyorsa, seni motive ediyorsa, hangisini yaptıktan sonra kendini mutlu hissediyorsan ve "Evet ben bunu yapabilirim, başarabilirim. Şu an kendimi bunu yapmak için çok enerjik hissediyorum." diyorsan onu bul ve uygulamaya başla." (Yahya Kemal Beyatlı). Hayal kurmak, inanmaktan geçer...

Hayal kur, Hedeflediğin Konu İle İlgili Kendini Geliştir.

Hayalimizin gerçek olması için harekete geçmeli, kendimize bazı "hedefler" belirlemeliyiz. Bu hedefleri belirlerken; Belirlediğiniz bir hedefinizle ilgili olarak, kitap, araştırma, makale, sohbet, video vs. ile meşgul olursanız o hedeflediğiniz şey sürekli etrafınızda olur ve hedefe ulaşmak için bir sinerji oluşturmuş olursunuz, böylece hedefe ulaşmak kolaylaşır.

Hayattan şikâyet etmeden, "Şikâyet ettiğiniz yaşam, belki de bir başkasının hayalidir." (Tolstoy) doğadan, karıncadan, arıdan, kelebekten ilham alarak yolculuğunuza ve hayallerinize devam edin, bir gün gerçekleşmesi umuduyla...Belki hayalleriniz gerçeğinden daha güzeldir...

Tüm engellere rağmen, değerleri için umut ve hayaller taşıyanlara; ışığa, umuda, hayallere yürüyenlere, bu yolda çabalayanlara; insanca değerler oluşturma adına, mücadele edenlere, ışık saçanlara selam olsun.

Sahi'l

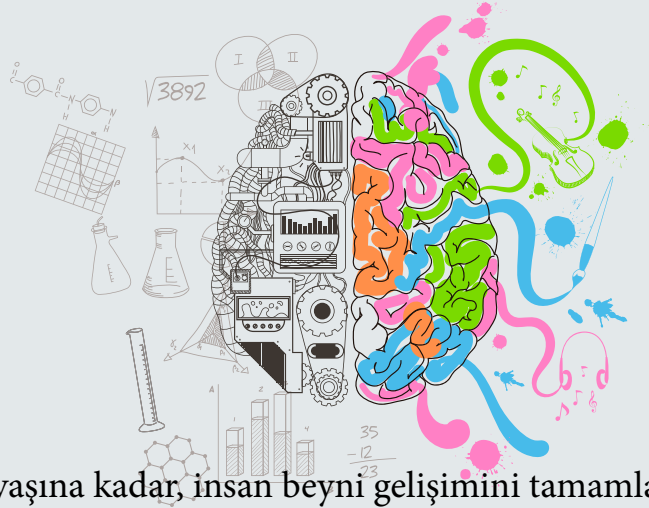
Ranâ Temiz

*Yürürken kumların üzerinde,
arında bıraktığın ayak izlerini
gelip sildiği için, kızamazsın bir
dalğaya. Bilirsin ki denizden
beklenen budur. Ve yine kumsal
da bilir ki, izi kalmaz gidenin,
fakat ayağı değer gelenin. Deniz
alır kumsaldan, verir yenisini
tanelerin.*

*Düzen bu.
Şiddetli ya da sakin.
Aksamadan işler.
Sen ise, usulca geçip gidersin.
Anlayarak, kabul ederek.
Ne ilksin,
O gün gelene dek,
Ne de son olacaksın.
Yalnızca bir anısın, kumsal için.
Yalnızca bir an, senin için.
Saatlere değin.
İşte, yaşam bu.
Hatırasısın birilerinin.
Yaşam, hiç unutmayacağın bir
hatıran senin.*

İnsan beyni 18 yaşına kadar gelişimini tamamlar

Ayhan Songar

18 yaşına kadar, insan beyni gelişimini tamamlamaktadır. 18 yaşına geldiğimiz zaman, beynimiz ortalama 10 - 11 milyar sinir hücresi ihtivâ eden, tabiatın en mükemmel ve en karmaşık bir yapısı halinde, kafatasımızın içine yerleşmiş olur. Bu yaştan sonra, beyin, ihtiyarlamaya, eskimeye başlar.

İnsana zekâyı, düşünme kabiliyetini veren, onun çevresine uyumunu sağlayan beyin hücreleri giderek eksilir ve kaybolan hücrenin yerine bir yenisi gelmez. Sinir hücrelerinde çoğalma, yenilenme, rejenerasyon yoktur. Bu sebeptir ki, 18 yaşında, yani delikanlılık - erginlik sınırında olan insanoğlu, zekâsı bakımından, en parlak dönemini yaşamaktadır. 20 yaşını geçtiği zaman artık zekâsı, 16 yaş düzeyine inecektir ki, böylece biz, erişkin bir insan için normal zekâ seviyesini 16 yaş zekâsı olarak kabul ederiz. Hücrelerin eksilmesi hayat boyu sürer ve meselâ 80 yaşına gelmemiz mukadderse ve araya, bunama gibi, bu hücrelerin eksilme hızını arttıran başka bir faktör girmemişse, zekâmız, 12 yaşında bir çocuğunkine eşit olur.

Şunu hemen belirtelim ki, 16 yaşındaki delikanlının kafatasında bulunan beyin pırıl pırıl, yepyeni, ama "hiç kullanılmamış", yani hayat tecrübesi ile pişmemiş, ancak bu tecrübe ve mücadeleye atılacak gücü kendisinde taşıyan bir organdır. Yıllar geçip tecrübe ve öğrenme ile kazandıklarımız, beynimizin elimizde kalan kısmını, sağlam hücrelerini eğitir, yetiştirse, bu şekilde, belki zekâsının parlaklığı biraz törpülenmiş, fakat daha tecrübeli, daha bilgili, daha uzağı gören, temkinli ve tedbirli bir beyne sahip oluruz. İşte gencin yaşlıdan, beyin yapısı bakımından farkı, zekâsının çok parlak ve işlek olması, buna karşılık, tecrübe ve bilgisinin eksikliğidir.

Prof.Dr. Ayhan Songar, Çeşitleme, S. 101

Hilâlin Gölgesinde

M. Nihat Malkoç

*Koç yiğidin kaşî hilâldir sana
İffetsin, namussun, arsin bayrağım!
Şehidimin kanı helâldir sana!
Halaysın, horonsun, barsın bayrağım!*

*Ölümü kuşanır er pusatlılar
İzini iz eyler yiğit atlılar
Senin için ölüür Ulubatlılar
Yüreği ısıtan harsın bayrağım!*

*Dalgalanman için öldü nicesi
Işığa gark oldu vaktin gecesi
Meskenindir senin dağın yücesi
Ağrı'da, Cilô'da karsın bayrağım!*

*Gönlü arındırdın kederden, yastan
Pirüpak eyledin kılıcı pastan
Yiğidin dilinde oldun bir destan
Yurdun dört yanında varsın bayrağım!*

*Şehidimin kanı nakıştır sende
Mâzi, hâl, istikbâl; akıştır sende
Güller, karanfiller kokuştur sende
Canımızdan özge yârsın bayrağım!*

*Çöldeki Mecnûn'a Leylâ gibisin
Zifiri gecede ayla gibisin
Sıkışan kalplere yayla gibisin
Gözümüzün nuru, fersin bayrağım!*

*Şafaklardan daha kırmızısın sen
Vatanın er oğlu, şen kızısın sen
Kapkara göklerin yıldızısın sen
Alımızdan akan tersin bayrağım!*

*Ayrı gayrı yoktur biriz hepimiz
Gönül ordusunda eriz hepimiz
Mübarek gölgede hürüz hepimiz
Edirne'den Kars'a birsin bayrağım!*

*Ezelden ebede yaşarsın hilâl!
Cepheden cepheye koşarsın hilâl!
Enginlere sığmaz taşarsın hilâl!
Zincire vurulmaz, hürsün bayrağım!*

Yadıma Düştü

Doğukan Aydemir

*Ardahan'ın dik yokuşu
İplik ipliktir nakışı,
Nazlı yârimin bakışı
Gurbette yadıma düştü,*

*Yadıma düştü hep suyu bulağı,
Rengarenk yeryüzü, geniş sulağı
Her derde deva kuzu kulağı
Kuzu melemesi yadıma düştü*

*Dolaştım durdum bozkırlarında
Geçmişimi buldum her türküsünde
Şanına kurban olduğumun ülkesinde
Gurbette Ardahan yadıma düştü*

*Damala gitsen ata görünür Karadağlar'da
Silinmez Türk'ün adı bu diyarlarda.
Söylenir türküsü dilden dillere
Hanak'ı, Göle'si Posof'u yadıma düştü*

*Çıldır desen medeniyet yeridir.
Cirit'i, Atlı kızağı, donan göldedir.
Şenlik der ki edep erkân ordadır.
Düşümde al -Osman yadıma düştü.*

Saka Hüseyin

Hakkı Öğüt

Birinci Dünya savaşına katılan kahraman Saka Hüseyin'in ibret dolu hayat hikayesi...

Hayrabolu'lu Hüseyin zayıf ve cılız bir çocuktur. 13 yaşına henüz girmişti, üstelik gözlelerinden de rahatsızdı, akşam karanlık olunca iyi göremiyordu. Ülke ise bir yangın yeri idi. Gönüllü olarak savaşa gitmeye karar verdi, bu ana kuzusu, ailesi ile vedalaşıp cepheye geldi.

Bu yaşı küçük zayıf çocuğun asker olacak hali yoktu ama birçok devletin bir olup saldırmalarıyla cepheye insana ihtiyaç vardı. Hüseyin'i Otuz Beşinci Piyade Alayı, İkinci Bölüğe verdiler. Nisan ayında başlayan savaş 4'üncü aya girmişti. Bir yandan Temmuz sıcağı, bir yandan toplardan tüfeklerden çıkan ateş, etrafı cehenneme çeviriyordu. Cepheye bunalan askerler ve yaralılar için su çok önemli bir ihtiyaçtı. Komutanı Hüseyin'i bölüğün sakası olarak görevlendirdi.

2. Anafartalar Savaşı en kanlı gün-

lerindeydi. Gelen su ile mataralar dolduruluyor, askerler ve yaralılar için biraz olsun ferahlıyorlardı. Saka Hüseyin tahta damacanelerini Mustafa Kemal'in karargahının bulunduğu Bigalı Köyü civarındaki bir çeşmeden dolduruyor, katırıyla cepheye taşıyordu.

Yine bir gün suyunu doldurmuş, "Haydi kahramanları susuz bırakmayalım" diyerek yola koyulmuştu. Bu sefer çeşmede bekleyen çoktu. Biraz geç kalmış hava kararmıştı. Karanlıkta gözleri iyi görmeyen Saka Hüseyin, katırın arkasından yürürken, "Stop" sesiyle

irkildi. Karşısında birkaç silüet ve anlamadığı bir lisanla konuşmalar duyunca yanlış bölgede olduğunu anladı. Bu savaşta göğüs göğse çarpışmalar oluyor, iki cephenin arası 8 metreye kadar düşüyordu.

Karşındakiler düşman askerleri idi. Esir alınan Saka, biraz hırpalanır ve Anzak komutanın huzuruna çıkarılır. Bir tercüman çağrılarak sorguya çekilir. Anzak Komutan'a, "Ben Saka Hüseyin, komutanımız bu damacaneleri size gönderdi. Yaralılarımız ve askerleriniz susamıştır. Onları bu topraklarda susuz bırakmak bize yakışmaz dedi" der.

Bu sözler karşısında düşman komutanı suyun zehirli olup olmadığını anlamak için önce bir tas Hüseyin'e içirek su damacanelerini kabul eder. Sabaha kadar misafir edilir, tartaklanmasından dolayı da kendisinden özür dilenir. Karşılık olarak eşeğine, sigara, çikolata ve erzak yüklenen Saka Hüseyin gün ışığında mevzilerimize doğru yola çıkar ve arkadaşlarına başından geçen olayı anlatır ve Anzak komutanın gönderdiği hediyeleri dağıtır.

Bu karışık durumdan pratik zekasıyla kurtulan Hüseyin, savaştan sağ salım Hayrabolu'ya döner. Kanun çıkınca Topuz soyadını alan Saka, 1975 yılına kadar hatıralarıyla yaşar. Memleketine, elinde su tasıyla heykeli dikilir.¹

Yukarıda zikretmeye çalıştığımız, insanın tüylerini diken diken eden olaylar kendiliğinden meydana gelmedi. İslâm düşünce sisteminin potasında eriyen insanlar önce insan olduklarının farkına vararak fedakârlığın canlı örnekleri oldular. Vatan aşkı, onların kalplerinde iman ateşine dönüştü, Allah sevgisini derinleştirdi. Bugün kahraman Mehmetçüğümüzün cepheye koşarak gidebilmesi tarihten gelen ulvi duyguların günümüze yansımalarıdır. Milletimizin düşmanları da bunu çok iyi biliyor.

Düşmandan daha çok çalışmamız gerekmektedir. Bu duygularla eli kalem tutanları kalemiyle, eli silah tutanları silahıyla, dili dualı olanları dualarıyla kısır çekişmeleri bırakarak topyekun bir seferberliğe davet ediyoruz. Gazanız, gazamız mübarek olsun.

1 - KAPCI Mustafa, İslam Bahçesinden İkramlar, sayfa: 389-390

Merhaba Değerli gökmavi Okuyucuları,
Geçen sayımızda sizden, “Günlük **hayatta kullandığınız herhangi bir eşyanıza mektup yazmanızı; yine kendinizi o eşyanın yerine koyarak kendinize mektup yazmanızı**” istemiştik.

Bu sayımızda Yazı Atölyesi'ne gelen yazılardan Ebrar ADAK'ın mektubunu aşağıda yayınlıyoruz.

Ayrıca bize yazı gönderen; **Sena Karabulut, Seher, Hasanoğlu, Hayrünnisa Murat, Gülin Ümeş, Nisa Nur Genç, Şeyma Kındığılı, Demirhan Doğu, Kevser Alarçın, Melih Yeşil Yurt, Emirhan Doğu, Hiranur Yeşilyurt, Hiranur Uslu, Ayşe Zeynep Özaydın, Yağız Çelik, Eslem Altın, Yağız Tanık ve Ebrar Adak'a** çok teşekkür ediyor, yeni yazılarını bekliyoruz.

Gelecek sayımızın yazı konusu:

“Denizde yüzerken, denizden bir balık çıkararak sizinle konuşmaya başlıyor ve kendisi için sizden bir istekte bulunuyor. Bu istek ne olabilir? Siz ona nasıl yardım edebilirsiniz? Bu durumda neler yaşayacağınızı **öyküleştirek** yazar mısınız?”

Hayallerinizi coşturmanız dileğiyle yazılarınızı mektup@gokmavidergi.com adresine bekliyoruz.

Ebrar ADAK

Sevgili Pijamam,

Seni giydiğimde kendimi çok rahatlamış hissediyorum. Televizyon seyrederken seni giyip mısır yemek çok hoşuma gidiyor. Bütün gün boyunca seni çıkarmadığım da oluyor. Seni giydiğimde çoraplarımı çıkarır yere atarım. Uykum gelince yatağıma uzanır, ay ışığını beraber izlerim. Ay Dede'nin ninnileri eşliğinde uykumuza dalarız. Senin sayende en güzel rüyaları görürüm. Bana öyle güzel his veriyorsun ki yatağıma uzandığımda üstümdeki bütün yorgunluğu çekip alıyorsun sanki.

Bazen sureler okur, bazen kitap okurum seninle. İşte görüyorsun, ne güzel bir ikiliyiz seninle.

Kuzenlerim bizde yatıya kaldıklarında bazen uykumuz kaçıyor, kuzenlerimle sohbet ediyoruz. Siz de kendi aranızda sohbet ediyorsunuz. Bu çok hoşuma gidiyor.

Sevgili pijamam seni çok seviyorum. Akşama görüşürüz.
Sahibin Ebrar

Sevgili Sahibim,

Senden çok güzel bir mektup aldım. Çok ama çok sevindim. Doğrusu bu kadar sevildiğimi bilmiyordum. Çok mutlu oldum.

Mağazada paketleyken eski arkadaşlarımla “Ne zaman satın alınacağımızı” konuşuyorduk ki sen geldin. O an bir sahibim olacak diye, sevinçten havaya uçmuştum. Beni alıp eve getirdiniz. Hatırladığım kadarıyla beni hemen bir güzel yıkadınız. O sırada çamaşır makinesiyle de tanışmıştım. İlk alındığında onun da kıpır kıpır olmuş her yeri. Annen beni makinadan alıp balkona astı. Orada diğer kıyafetlerle tanıştım. Artık kurumuştum. Annen hepimizi alıp çamaşır sepetine koydu. Sonra beni bir güzel ütiledi. Artık giyilmeye hazırdım. Akşam olmasını dört gözle bekliyordum. Yatma saati gelince beni giydin, eline bir kitap aldın ve yatağına uzandın. O gece okuduğun masalı dinleyerek hep birlikte uykuya dalmıştık.

Sevgili sahibim,

İyi ki senin pijaman olmuşum. Yoksa o güzel masaldan haberim olmayacaktı.

Seni çok seviyorum.
Pijaman

Bayram

Halil İbrahim Bozoğlan

Ahmet Öğretmen, Doğu Anadolu Bölgemizin küçük bir kasabasında altı sene görev yapmıştı. Evinin bahçesinde çalışan usta: “Hoca senin tavuklar benim çocuklardan akıllı, ben bizim çocukları çağırım çağırım eve getireyim sen elini birbirine vurdin haydin küme dedin tavuklarının hepsi patir patir küme koşti.” demişti, Doğulu şivesi ile. Ahmet Öğretmen, Doğu görevini yapıp Batı’ya tayini çıktığı için hem üzülüyor hem de seviniyordu. Görev yaptığı yerde çok dostlar, arkadaşlar edinmişti. Onlardan ayrıldığı için üzülüyor, büyükşehirde çocuklarını daha iyi imkanlarla okutacağı düşüncesi ile seviniyordu.

Yeni okulu büyük şehrin kenar mahallesinde idi. Okulun yakın yerinden de ev kiralamıştı. Çocuklarının okulu biraz uzakta olsa da servisle gidip geldiklerinden sıkıntı da yoktu.

Ahmet Öğretmen’in branşı fizikti. Branşında çok uzmandı. Fizik dersini deneyler ile gözlemlerle akılda kalması için günlük yaşantımızdaki olaylarla ilişki kurarak tanımlamaları yapıyor, formüllerin çıkış yollarını anlatıyor, birimlerin de formülden nasıl elde edildiğini öğrencilerine anlatarak konuyu kavratmaya çalışıyordu.

Kıyafet serbestliğinden dolayı öğrenciler her türlü giyinerek okula geliyordu. Uzun saçlı erkekler, saçlarını yanlardan kazıtırıp tepesi ayakkabı fırçası gibi kabarmış, kulaklarında kulaklık takarak müzik dinleyen, cep telefonları ellerinde kız arkadaşları ile kol kola takılmış gelen öğrencilerle dışarıdan gelenleri ayırt etmede güçlük çekiyordu. Önce biraz garipsedi sonra yavaş yavaş kendisi de bu duruma alışır oldu.

Ders programını idarecilerden aldı, derslere girip çıkar oldu. Bir sınıf vardı ki bütün problemlili öğrencileri sanki o sınıfa toplamışlardı. Sınıf Hababam Sınıfı’ydı sanki. Öğrencilerin dersle fazla alakası yoktu. Öğrencilerin derse ilgisini çekmek için her yolu deniyordu. Öğrencilerse derisi kaynatmak için hayvani sesler çıkararak olmadık gevezeliği yapıyorlardı. Hele içlerinde Bayram diye biri vardı ki bir derste on sıra değişiyordu. Ahmet Öğretmen, bir ders onunla uğraştığından rahat bir ders de işleyemiyordu.

Teneffüs zili çaldı. Ahmet Öğretmen öğretmenler odasına girdiğinde kucaklarında çantaları ile oturmuş öğretmen sendikacılarının geldiğini gördü. Sendikacılar üye sayıları ile övünmek için gelen öğretmenleri üye yapmanın peşinde idiler. Ahmet öğretmene de üyelik teklif edildi. Sendikalar ideolojik maksatlı olduğundan görüşünü belirtmek istemedi. Birçok öğretmenin sendika üyeliği dolayısı ile açığa alındığını bildiğinden hiçbir sendikaya üye de olmadı. Sınıfta otoriteyi sağlayamıyor dedirtmemek için rehber öğretmenle ve diğer öğretmenle ile sınıfta olanları konuşamıyordu da. Eğitimde üç sac ayağı olduğunu; aile, okul, sosyal çevre. Üçü de birlikte çalışırsa çocuk-

ların mükemmel yetişeceğini de biliyordu. Eğitim, öğretmenden önce gelir diyerek öğrencileri eğitip istenilen davranışı kazandırırım düşüncesi ile öğrencilere nasihat ediyor, hayatın zorluklarını anlatıyor. Okuyup adam insan olmaları gerektiğini her fırsatta dile getiriyordu.

Eve gelip akşam yatağına girdiğinde uykuları kaçıyor uyuyamıyordu da. “Freud rüyayı bilinçaltına atılanların uykuda açığa çıkması diye tanımlıyor” diyordu. Gerçekten de rüyasında o sınıftaki öğrenciler ile uğraşıyordu. Rüyasında ders programını kaybediyor, sınıf sınıf geziyor öğrencilere: “Dersim size mi?” diye soruyordu.

Ahmet öğretmen sabah ezanı ile uyandı. Abdest aldı sabah namazını kıldı. Öyle içten gelen dua ile rabbine şöyle yalvardı: “Allah’ım ne olursun şu Bayram gelmeseydi de rahat bir ders işlesem.” diye.

Sabahleyin okul yolunu tuttu ilk derisi o sınıftaydı. Henüz Bayram sınıfa gelmemişti. Herhalde geç kalmış olabilir diye düşündü. Yoklamayı da geç aldı. Bayram yine gelmemişti. Bu durum üç gün böyle devam etti. Artık biraz da olsun rahat ders işleyebiliyordu. Bayram niye gelmiyor diye sınıfa sorma ihtiyacı duydu ve sordu. Arkadaşları Bayram’ın ayağına bir şey battığını söylediler. Ahmet Öğretmen de: “Acı patlıcanı kırağı çalmaz” demişti.

Aradan yirmi gün geçti. Öğrenciler sınıfın tahtasına “Acı patlıcanı da kırağı çalmış hocam.” diye yazdılar. Ahmet öğretmen sınıfa girdi ve tahtadaki yazıyı okudu. Acı patlıcanı da kırağı çalmış hocam. “Ne oldu Bayram’a çocuklar diye” sordu. Arkadaşları: “Bayram öldü hocam.” dediler. Ahmet Öğretmenin yüreği cız etti. Masaya oturdu ve başını öne eğip hıçkırık hıçkırık ağladı. Allah’ım ben niye böyle dua ettim, etmez olaydım, diye içinden söylendi. O sınıfı bir daha almadı. Her bayramda Bayram aklına geldi. Hayatı boyunca onun üzüntüsü ile yaşadı.

Muhtaçtır İnsan İnsana

Kemal Akgül

*Beşikten mezara varana kadar
Her zaman muhtaçtır insan insana
İster avam olsun ister hükümdar
Her zaman muhtaçtır insan insana*

*Birçok derde deva olur nezaket
Yoktur ayrılıktan büyük felaket
Her birimiz birimize emanet
Her zaman muhtaçtır insan insana.*

*Büyümesin bir küçücük mesele
Kopmasın bir kaşık suda velvele
Olalım el ele, gönül gönüle
Her zaman muhtaçtır insan insana.*

*Aynı resmi yapan fırça gibiyiz
Binbir çiçek açan bahçe gibiyiz
Yap-boz tahtasında parça gibiyiz
Her zaman muhtaçtır insan insana.*

*Ağaçlar yüksünmez kendi dalını
Arılar birlikte yapar balını
Ölürsün komşular tutar salını
Her zaman muhtaçtır insan insana.*

*Uz söyle Akgül'üm sözü abartma
Öfke ateş, harlayıp da kabartma
Sağlam kalsın bağlarını kopartma
Her zaman muhtaçtır insan insana*

Yaşa, Sev, Hayal Et

Meryem Tavan

*Kapat kulaklarını, duyma
Çıglıkları, savaşları
Kapat gözlerini, görme
Haksızlığı, acıyı
Hissetme sakın
Yokluğu, açlığı
Uyanma çocuk sus!*

*Sessizce uyurken köşende
İnan geçeceğine
Umut et, yarına bugüne
Ne kadar siyahsa hayallerin
Boya!
Gökkuşağının renklerine*

*Uçmayı öğren çocuk
Kurtulmamışken kanatların
Hapsedilmemişken kafese
Yaşa, sev, hayal et
Tükenmemişken umutların
Büyüme çocuk!
Kal sen hep masallarda*

Hasbihâl

Nurettin Erdoğan

Siz değerli okuyucularımızla bu ayda bir hasbihâl edeyim dedim. Belli bir konu seçmedim. Sadece sohbet etmeyi düşündüm. Hani laf lafi açar derler ya! Öyle kabul edin. Dilerseniz söze yaşadığımız şu zamanda dünyamızı kapsayan karşı karşıya kaldığımız bir tehlikeye başlayalım.

Can alıcı olmayalım

Bana bir şey olmaz deyip sokakta gezmeyelim, hijyen kurallarına uyalım. Bazılarımızın bağışıklık sistemi güçlü olabilir. Hasta olduğumuzun farkına bile varmadan atatabiliriz; peki virüsü bulaştırdığımız insanlar ölürse eğer, Allah katında katil oluyor muyuz? Cinayet işlemiş olmuyor muyuz? Sonra da kul hakkından nasıl bahsedebiliriz?

Biz olalım

Yapalım, gezelim, gidelim, yürüyelim, koşalım, yüzelim, yiyelim, çalışalım, başaralım... Ne güzel değil

mi? Hepsinde birliktelik var. "Ben" yok hiçbirinde; biz var. Ben kelimesi çok soğuk bir kelime, oysa "biz"de samimiyet var, birlikte hareket etme var, paylaşımcılık var, el ele olmak var. "Biz" derken, kendisini düşünerek "biz" diyenler ise, eninde sonunda benlikleri içinde kaybolurlar. Biz odaklı insanları hayal kırıklığına uğratmalıyım. Zararlı çıkarız..

Yola devam

Heyecanla başladığın bir işte, hiçbir şey motivasyonumuzu bozmasın. Sakın vazgeçmeyelim. Yolumuza devam edelim. Unutmayalım ki, yarı yolda bırakanlar, asla başarıyı yakalayamazlar ve hiçbir şey üretemezler.

Sevdiğimiz işi yapalım

Sevdiğiniz işi yapın ve yaptığınız işi bir bilim dalı olarak görün, o dalda öyle çalışın ki, tezler hazırlayıp, insanlara bu işin ilmini öğretin. Dünyada hep bu düşünce ile çalışırsanız, topluma faydanız dokunur. O ilmi alanlar tarafından sevilirsiniz, bazı insanlar tarafından da asla sevilmezsiniz ama sevenleriniz yeter. Gerisi de zaten önemli değil.

Hayallerimizi yüksek tutalım

Her insanın hayalleri vardır. Hayallerinize gem vurmayın, olabildiğince yüksek tutun ve sakın ola ki hayallerinizin büyüklüğü karşısında, "Ben kim, oralara ulaşmak kim!" diyerek ezilmeyin, üzerine gidin ve ona ulaşın.

"Kimse değil de ben mi ulaşacağım" demeyin ve ona sınıksız yapışın. Bu yolda gülenlere, "çok yüksekte uçuyorsun" diyenlere aldırmayın. Başardığınız zaman o gülenler sizi çekemeyecektir; o da onların sorunu, dert etmeyin. Bugüne kadar öyle hedefler koydum ki, herkes güldü ama tüm hedeflerime ulaştım; bu yüzden çok düşmanım oldu (Yüzüme gülen düşmanlarım tabii. Sever görünüp ardından iş çeviren düşmanlarım çok oldu hem de en yakınlarımdan.) ama sevenlerim onlardan daha çok oldu şükür.

Şimdi yeni hedeflerim var ama artık kimse gülmüyor çünkü gerçekleştireceğimi biliyorlar ama kahretsin şu kıskançlık. Ne yapayım o da herkesin kendi bileceği iş. Kıskançlık, insanı yavaş yavaş öldüren çok kötü bir hastalıktır kendi kendini yer bitirir. Sevgi insanı olmayı beceremezler çünkü tek gıdaları kıskançlıktır. Şunu bilelim ki! Yaratana' âşık olan, yaratılana pervane olur, bülbül gibi ağzından çıkan her kelime, ilahi tadında ruha hitap eder. bülbülün lisanı, sevgi lisanıdır, makamı aşk makamıdır. Usulü ise kalp ritmidir.

Olgunlaşmak, bilge insanlarla birlikte olmakla mümkün olur

Ağaçlardan meyve toplarken hep olgunlarından toplarız. Olmamışlarına dokunmayız. Siz siz olun, olgunlarla muhatap olun. Olgunlaşmamışlardan uzak durun, kendinizi çok daha huzurlu hissedeceksiniz.

Ömrümde hep kendimden büyüklerle arkadaşlık ettim. Onların kimi zaman çantalarını taşıdım, kimi zaman bakkaldan istediklerini aldım geldim. Hiç üşenmedim. Yeter ki onların sohbetlerinde bulunayım, onların tecrübelerinden faydalanayım diye.

Bugün eğer yaşıtlarımdan az da olsa bazı konularda biraz fazla bir şeyler biliyorsam (Bu söz çok önemli, kimse kimseden fazla bir şey bilemez ama bazı konularda, bazı insanlar daha çok bilirler) işte o benden büyük ağabeylerle, ablalarla onlardan daha çok arkadaşlık etmeme borçluyum. Çok iyi bir dinleyiciyimdir; hâlâ da dinlerim, çünkü öğrenecek o kadar çok şey var ki...

Hayatı umursayalım

Hayatı, insanları umursayın. "Hiç kimse umurumda değil" dersin, "Hiç kimsenin umurunda olmazsın." Hedeflerinizi seçin ve hedefe ulaşmak için yıldızlara merdiven dayayın. Haydi, rast gele...

Bağ Kazımı

Yaşar Günhan

Bizim köy oldukça büyük. Aslında köy değil bucaktır. Yerleşim yeri olarak düzlük bir araziye sahip olmasa da geniş bağları ve meyvelik bahçeleri var.

Orada yaşayan insanların geçimleri genellikle hayvancılık olsa da, herkesin kendine yetecek kadar çiftçilik yapmaya elverişli; dağda, bayırda tarlaları var. Yalnız bayır olan yerlerde oldukça büyük ve çok miktarda da üzüm bağları mevcut. Üzüm bağları fazla bir gelir getirmese de herkesin kendine özgü üzüm bağları olup, hasat zamanı bütün köy halkının da aynı zamanda pekmez kaynatmaları farklı bir görünüm arz eder; üzüm keserken, pekmez kaynatırken anlatılan fıkralar, yapılan şakalar birlikteliğin güzel taraflarına ayrı bir renk katar.

Genellikle işler imece usulü olup, durumları biraz iyi ve hali vakti yerinde olanlar işlerini başkalarına gördürülür. Çünkü bunların bağ, bahçe ve tarlaları çok olduğundan karşılıklı yardımlarla görülecek gibi değil. Onun için de işlerini başkalarına para karşılığı olarak gördürürler.

Başkalarına para karşılığı iş gördürenlerin içinde bonkör olanları da var olmayanları da... Hâli vakti biraz dar olanlar da var... Bunların yanında bir de hâli vakti yerinde olup da ince eleyip sık dokuyanlar var. Üzüm bağlarının bağ kazım zamanı ve köyümüz halkından hâli vakti yerinde fakat biraz gönlü sıkıca olan Hasan Emmi'nin bağı kazılacak. Hasan Emmi'nin bağı oldukça büyük, fazlaca ırgat gerekiyor... Ama o 30-40 ırgat topar ve bağa gider. Ancak Hasan Emmi'nin bağı bu kadar ırgatla olacak iş değil fakat yapacak bir şey yok... Belki de işine öyle geliyordur, bilinmez...

Hasan Emmi bu ya bir çaresini bulup, işini yarına bırakmayacaktır. Mutlaka bir düşüncesi vardır. Sabah erkenden kalkıp ırgatların başında olmak için atına binerek bağın yolunu tutar. Ne kadar erken varırlarsa Hasan Emmi için o kadar iyi... Onun için de sabah erken gelmeleri için ırgatlara önceden tek tek tembih eder.

Hasan Emmi bağa vardığında ırgatlarda gelmişlerdi. Sabahleyin erkenden, üzüm bağına varır varmaz kazımlar şakırdamaya başladı.

Sabahın ilk saatlerinde oldukça hareketli başlayan bağ kazımı Hasan Emmi'yi oldukça mutlu etmekteydi. Ara sıra da ırgatları gayretlendirmeye çalışan Hasan Emmi'nin keyfine diyecek yok. Kontrol elindedir ve bu bağ bugün bitecek. Bitmezse diye de düşünmüyor değil hani!

Nihayetinde ha! Gayret sesleri arasında alttan yukarıya doğru, (bağ bayır olduğu için, aşağıdan yukarıya doğru kazım yapılır) üzüm toplarının dipleri gevşetilir, kazılmaya ve otlaklardan ayıklanmaya başlanır. Gidişat iyi ama yukarıya doğru bağın yarısına gelmeden öğle olur. İşte bu Hasan Emmi için hiç de güzel bir haber değil. Bu demektir ki bugün bu iş bitmeyecek.

Öğle vakti hem yemek zamanı, hem de namaz vakti. ırgatlar yemeklerini yiyecekler, namazlarını eda edip, dinlenecekler; çaylarını içtikten sonra da tekrar işbaşı yapıp işe koyulacaklar. Bu arada Hasan Emmi'de biraz da hocalık var. Kendisi de namaz kıldırarak; fakat namazı ağır kıldırmaktadır; onun için de işler hep kendi aleyhine.

Durum hiç de iç açıcı değil. Hasan Emmi sıkıntılı... Bu gidişle iş bitmeyecek. Bu da Hasan Emmi için ek bir külfet demektir. Çaresine bakmalı; bu işi bugün halletmeli...

Hasan Emmi düşünmekte... Mutlak bir çaresini bulmak için çare aramakta... Çare ne?

Hasan Emmi, "Tamam buldum!" diye kendi kendine seslendi.

Bulduğu çare; yemek ve dinlenme faslını kısmak. O zaman ne olacak?

Hasan Emmi'nin hesabına çözüm hazır; biraz akşamdan alınır, biraz da daha hızlı ve gayretli çalışılırsa yarına iş kalmayacaktır. Ama bunu ırgatlara nasıl yaptırarak?

Hasan Emmi, "Ne yapsam da ırgatı yemek ve çay saatinden erken kaldırsam?" diye düşünürken, aklına bir fikir gelir. Hemen sofradan kalkar; biraz etrafta gezinerek, neşeli bir şekilde tekrar ırgatların yanına gelir ve şaka ile karışık:

"Millet! Ben yiye yiye öküz kadar oldum" deyiverir.

Bunu duyanlar ne demek istediğini anlamaya çalışırken Ali Emmi hemen espriyi patlatır:

"Hasan emmi sen öküz mü oldun bilemem ama ben daha "Buzağı" kadar olamadım" deyiverir ve Hasan Emmi'nin lafını ağzına tıklar...

Gülüşmelerle herkes çayını yudumlamaya devam eder...

Ebabil Kuşları

Osman Çevik

Beşer tarihi kadar eski olan Kabe-i Muazzama, Allah'ın (c.c) emriyle atamız Hz. Adem (A.S) tarafından inşa edilmiş. O günden beride insanlar tarafından büyük ilgi görmüş ve ziyaret edilegelmişti. Çevresinde kurulan Mekke şehri de en eski yerleşim bölgesi olma özelliği taşımış, birçok medeniyet ve inançlara da merkezlik yapmıştı. Allah, tarafından harem (dokunulmaz) ilân edilen Kabe ve çevresi, inanan inanmayan tüm insanların ilgi odağı haline gelmişti.

Asırlar öncesiydi. Yemen de Ebrehe adında bir kral vardı. İnsanların Kabe'ye olan ilgisini kıskanıyordu. Bunun içinde Yemen'in başkenti Sana'da büyük bir tapınak yaptırmaya karar vermişti. Kilisenin her yerini altınlarla kaplatmış, ihtişamlı bir görünüm vermişti. Kral, değişik merkezlere haberler göndererek insanları Sana'ya davet etmişti.

Bir gece muhteşem kilisenin sağı solu kirletilmiş, bazı yerleri de tahrif edilmişti. Bunu haber alan Ebrehe tabir caizse küplere binmiş, öfkesinden ne yapacağını şaşırılmıştı. "Bu ihaneti yaptıysa Araplar yapmıştır. Ben de onların Kabe'sinde taş üstüne taş bırakırsam bana da Ebrehe demesinler!" der. Ebrehe, dünyada ilk defa fillerden oluşturulmuş büyük bir ordu hazırlayarak Kabe üzerine yürümeye karar vermişti.

Ebrehe'nin dev fillerden oluşan ordusu, adım adım Mekke'ye ve Kabe'ye doğru ilerliyordu. Allah (cc) tarafından Harem (dokunulmaz) ilân edilen ve sınırları Cebrail (as) delaletiyle belirlenen yere kadar da gelmişlerdi. Ebrehe'nin ordusu o manevî engelleri aş-

mıyor bir adım bile ileriye gidemiyordu. Askerler, ucu sivri bizleri fillerin sağlarına sollarına batırıyor, hayvanlar kan revan içerisinde kalıyorlardı ama nafile... Filler, Kabe istikametine döndürülünce sanki yerlerini çakılıp kalıyorlardı.

Emeline kavuşamayan Ebrehe, çileden çıkmış askerlerine emirler yağdırıyordu. Mekke şehrini talan edip ne kadar hayvan varsa hepsini dağa kaldırmıştı. O gün Mekke'nin valisi, sevgili peygamberimizin dedesi olan Abdumuttalib olup bitenlerden haberdar olmuş ve Ebrehe'nin ordu karargahına gitmişti. Abdumuttalib'i karşısında gören Ebrehe, adeta vurulmuştu. Kendisini büyük bir ilgi ve ikramla çadırına almış, iltifatlarda bulunmuştu. Abdumuttalib büyük bir kararlılıkla Ebrehe'ye "Adamların hayvanlarımızı dağa kaldırmış, onları geri verin!" demişti. "

Büyük iltifatlarla karşıladığı Abdumuttalib'e Ebrehe. "Ben seni ilk gördüğüm zaman büyük bir kral zannetmiştim. Fakat şu an gözümden düştün. Ben sizin Kabe'nizi yıkmaya geldim, fakat sen kalkmış develerini istiyorsun." diye Abdumuttalib ile alay etmeye kalkmıştı.

Abdumuttalib "Kral efendi! Ben develerin sahibi-yim, onları korumakla yükümlüyüm. Kabe'nin sahibi vardır, o da onu koruyacaktır." demiş ve Ebrehe'nin huzurundan ayrılmıştı.

Ebrehe'nin taşkınlığı son haddine varmış, Kızıl Deniz istikametinden ebabil kuşlarının süzülerek geldiğini görmüştü. Bugünkü savaş uçaklarını andıran Ebabillerin gagalarında birer, ayaklarında da birer tane olmak üzere nohuttan küçük mercimekten büyük taşlar taşıyorlardı. Ebabiller, fil ordusunun üzerine dalyıyorlardı. Hedeflerini de tam isabetle bulup etkisiz hale getiriyorlardı. Kısa zamanda koskoca fil ordusu yerle bir olmuştu. Allah (cc) Kur'an-ı Kerimde Fil Suresi'nde bildirdiği gibi Ebrehe'nin ordusu "yenmiş ekin tarlası"na dönmüştü. Dağ taş, her yer cesetlerle dolmuştu.

Yüce Allah'ın Ebabil Ordusu, kafirlere haddini bildirmiş, kıyamete kadar gelecek insanlara ve akıl sahiplerine ibret olmak üzere de Ebabillere zafer kazandırmıştı. Allah'ın gücü ve kudreti karşısında başka kuvvetlerin sözü mü olurdu. Yeter ki O'na iyi bir kul olabilelim.

İkinci Beyin “Bağırsaklar”

H ü s e y i n K a y d u

Günümüzde, hastalıklarla nasıl mücadele edileceği konusunda yeterli bilgiye sahip değiliz. İlaçların, kimyasal maddelerin ve bazı gıdaların bağırsaklarımızda yaptığı etkileri pek hesaba katmıyoruz.

Son yıllara kadar beynin tüm vücuda hükmettiği biliniyordu. Ancak yapılan son araştırmalar bağırsakların beyin fonksiyonlarını da etkilediği ortaya çıktı. Beyinden sonra en fazla sinir hücresi ve sinir ağının olduğu yer sindirim sistemidir. Bağırsak bakterileri bazı nörokimyasallar üretir. Bu maddeler ruh, hafıza ve öğrenme üzerinde etkili olmakta. Bu nedenden bağırsaklara ikinci beyin denilmekte. Bu gerçeği asırlar önce Hipokrat “Tüm hastalıklar bağırsakta başlar, bağırsak hasta ise vücudun geri kalan kısmı da hastadır” der.

Bağırsaklar, probiyotik dediğimiz vücut bağışıklığında görev alan faydalı bakterilerin üretildiği yerlerdir. Sağlıklı kişilerde faydalı ve patojen (zararlı) bakteriler belli bir oranda ve aralarında sürekli bir denge vardır. Denge bozulduğu en çok yanlış beslenmeden kaynaklanır.

Mutluluk hormonu olan serotonin %90' ı bağırsaklarda üretilir ve buradaki sinir hücrelerinde depolanır. Beyinde serotonin azlığında, Parkinson, Alzheimer gibi beyinle ilgili nörodejeneratif hastalıklar gelişir. Bağırsak

bakterilerindeki değişiklik kaygı, depresyon ve stresi tetikleyebilir. Bağırsak ve beyin birbirini etkiler.

Faydalı ve zararlı bakteri dengesi hangi durumlarda bozular?

Şeker tüketimi, alkol tüketimi, işlenmiş gıdalar, hazır gıdalar, kalıntılı gıdalar, stres, hava, su, toprak kirliliği, radyasyon, antibiyotikler, kanser ilaçları ve fazla protein (et) tüketimi bu dengeyi bozmaktadır.

Özellikle yukarıdaki maddeler faydalı-zararlı bakteri arasındaki dengeyi zararlı mikropların lehine bozar ve zararlı bakterilerin toksin(zehir) açığa çıkarmasına neden olurlar. Bu toksinler bağırsak duvarının incelmesine ve zararlı maddelerin kan dolaşımına geçmesine sebep olur bu durum sızdıran bağırsak sendromu oluşturur.

Bağırsak sağlığı için yapılması gerekenler:

Günlük 2-2, 5 litre su tüketimi bağırsaktaki besinlerin dışarı atılması için yeterlidir. Beslenmede yağsız yiyeceklerin tüketilmesi bağırsakların çalışmasını zayıflatır. Onun için bir kilo

sebze yemeğine 2 yemek kaşığı yağ, bir salataya bir tatlı kaşığı yağ konmalıdır. Lifli besinler (bal kabağı, kivi, portakal, lahanaya, armut) tercih edilmelidir. Pirinç, patates ve muz ikinci planda tüketilmeli.

Bağırsakların çalışması için düzenli spor yapılmalıdır. Günlük en ideal olanı 10. 000 adımdır.

Doğal probiyotikler; Ağız yoluyla alınan ve bağırsaktaki faydalı bakteri sayısını artıran gıdalardır. Doğal yollarla elde edilen sirke, doğal yoğurt, doğal turşu, doğal tereyağı, şirden mayalı peynir, ekşi mayalı tarhana, sirke ile mayalanmış zeytinde vardır ve bunları tüketmeliyiz.

Doğal prebiyotikler; Probiyotik bakterileri besleyen ve destekleyen gıdalardır. Bakliyatlar, meyve ve sebzeler, tam tahıl gıdalardır. Bunlar; kuru fasulye, nohut, barbunya, soğan, sarımsak, brokoli, kereviz, havuç, turp, brokoli, lahanaya, karnabahar, semizotu, taze fasulye, yer elması, ıspanak, bamya, pırasa, kereviz, Anamur muzunu, kurtlu elma(doğal elma) ve ekşi mayalı tam tahıl ekmekleri tercih edilmelidir.

Prebiyotik ve probiyotik besinlerden yeterince yararlanmak için bu besinleri birlikte almalı. Kuru fasulye ile ev turşusu, ıspanakla ev yoğurdunu, yemeğin yanında soğan-sarımsağı birlikte tüketilmesi gibi.

İşlenmemiş gıdalar tüketmeliyiz. Doğal zeytin, zeytin yağı, balık, ölçülü beyaz et, yağlı tohumlar, bol yeşillik, sebze-meyve, bakliyatlar, yoğurt. Kırmızı eti fazla tüketmemeli. (salam, sucuk, sosis) ve asitli içecekler, konsantre meyve suları, enerji içecekleri, tatlandırıcılardan uzak durulmalıdır.

Bağırsak sağlığının kazanılmasında uygun besinleri almakla birlikte ve ruhsal yapımız da beslemeliyiz. Çünkü insan hem biyolojik hem psikolojik varlıktır. Tek taraflı beslenmek insan sağlığı için yeterli değildir.

Sağlıklı günler dileğiyle.

Değişimin Kendisi mi Sonucu mu? Dönüşüm

İbrahim Tunç

O eski zamandaki gelecek filmle-
rinde gördüğümüz değişimin içine mi
girdik yoksa? Ya da zaten her dönemde
bu tarz değişimler mi yaşanıyor? Şimdi
önce karar vermemiz gereken bir olay
var: "Değişim mi dönüşüm mü?"

Değişim; belli bir süreç içinde yer
alan değişikliklerin tümü. Dönüşüm;
olduğundan başka bir biçime yada du-
ruma girme.

Yukarda sözlük anlamını verdiğim
iki kelime günümüzde birçoğumuz için
aynı anlama geliyor ama aynı değiller.
Değişim her dönem olan, hatta dünyada
değişmeyen tek şeydir. Dönüşüm;
değişimin bir sonucudur. Önemli olan
hangi anlamda ve doğru yönde dönüş-
tüğümüz.

Bizim Nesil Yeni Bir Hayatı Tecrübe Ediyor

Bugünlerde farklı bir atmosfer ha-
kim. Bizim neslin hiç tecrübe etmediği
pandemiyle uğraşıyoruz. Çok hızlı de-
ğişimler yaşıyoruz ve değişimlerin bizi
götüreceği yeri tahmin etmek gerçek-
ten imkânsız.

Evet, hijyen alışkanlıklarımızı de-
ğiştiriyoruz. Geçici bir süre için ol-
duğunu umduğumuz şekilde; seyahat
alışkanlıklarımızı da değiştiriyoruz, ile-
tişim alışkanlıklarımızı da... Hatta akla
gelen-gelmeyen, benimsediğimiz pek-
çok "doğruyu" şimdiden değiştirmek
zorunda kaldık.

Peki ya bu değiştirdiğimiz alışkan-
lıklar, bizim özümüzü de değiştirmeye
başlarsa... İşte bu noktada değişim, dö-
nüşüm hali almaya başlıyor.

Mesela; şu günlerde kimse kimseye
güvenemiyor. Herkesin virüs taşıma
ihtimali olabilir çünkü. O kadar gü-
vensizleşiyoruz ki en yakın akrabala-
rımızdan gelen şeyleri bile dezenfekte
ediyoruz. Tamam... Bu şartlarda bu çok
normal. Hatta olması gereken bir şey.
Ama, ya bu güvenmeme hâlimiz, belli
bir süre sonra, kimseye hiçbir konuda
güvenmemeye dönüşürse ne olacak?
İşte o zaman değişimin kötü yönde dö-
nüşüme başladığını tecrübe etmiş ola-
cağız.

Bu arada toplumsal kurallarımızı
yeniden gözden geçirmek, bunları ya-
şanan şartlara uygun, güncel hâle getir-
mek tabiki birey olarak sorumlulukları-
mız arasında.

Ticaret de Değişti, Hep mi Böyle Kalacak?

Virüs sebebiyle gerçekleşen başka
bir değişim olayı ise "sanayi 4,0" dedik-
leri devrimdir.

Bundan 10 sene önce birisi; "Her
şey dijitalleşecek, insanlar işlerine git-
meden tüm ofis rutinini evden yerine
getirecek, kimsenin dışarı çıkmasına
gerek kalmayacak ve hatta 'sosyal hayat'
denen şey tümüyle sanal ortamda ger-
çekleşecek" deseydi, sanırım, "Bu kafayı
yemiş, olur mu öyle şey!" der, gülerdik.
Ama bakın sene 2020 ve bugünkü hali-
miz tam olarak böyle.

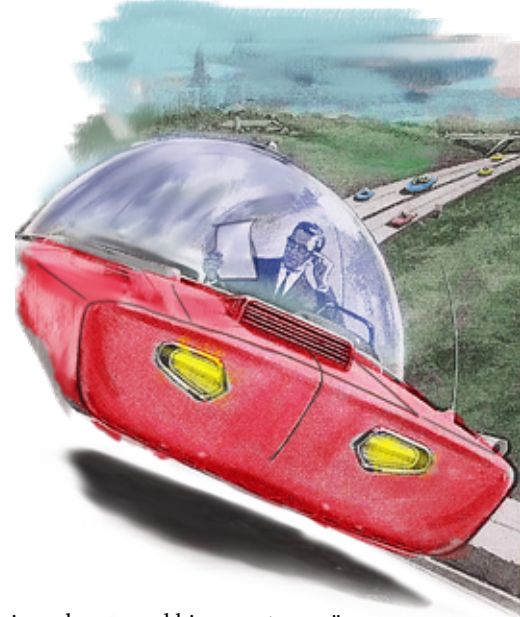
Özellikle büyük şehirlerde, salgının
çok etkili olduğu yerlerde artık her şeyi
evden çözebiliyoruz.

Az önce pazar alışverişimiz paket-
lenmiş kasalara güzelce yerleştirilmiş
olarak kapıma teslim edildi ve ödemeyi
cep telefonumdan banka havalesi ola-
rak gerçekleştirdim. Temas yok... Nor-
malde 'usüldendir' diye bile pazarlık
eden bir toplumuz ama artık pazarlık
yok... Sipariş herhangi bir uygulama
üzerinden veriliyor, ödeme yine bir
başka uygulama üzerinden... Teslim
edeni tanımam, dükkan sahibini ta-
nımam... Sonuç olarak evimin bütün
meyve, sebze ihtiyacımı görmüş olma-
ma rağmen herhangi bir iletişimde bu-
lunmadım.

Evet bu hizmet, içerisinde bulun-
duğumuz salgın günlerinde çok faydalı
ama buna alışmak mı gerekir? Hayatı-
mızın bir parçası haline getirmek gere-
kir mi orası bence muamma!..

Bugünler geçtiğinde -tabii geçerse-

2018 senesinde uçan arabalara kavuşamadık ama
uçan arabaları hayal edenlerin bile hayal edemedik-
leri garip bir hayatı yaşıyoruz:-).

insanlar asosyal bir yaşantı mı sürmeye
devam mı edecek, yoksa yine eski gün-
lerimize dönecek miyiz?

Bu değişimlerden faydalı olanları
hayatımıza katıp benliğimizi kaybet-
meden, tanımadığımız insanlara dö-
nüşmeden sıkıntılı günleri atlabilecek
miyiz?

Dijitalleşmenin yanında kültürel
yapımızı bozmadan 'normal' bir hayat
sürmeye devam edecek miyiz?

Yanlış anlaşılmasın dijitalleşmenin
ya da teknolojinin karşıtı değilim, bila-
kis ciddi, yakın bir takipçisi sayılırım.
Ama asıl merak ettiğim soru şu "Diji-
talleşme ve teknoloji; insanlığın bin-
lerce yılda, büyük badireler atlatarak
edindiği kazanımları yok edip insanları
birer makineye mi dönüştürecek?"

Bu süreci yaşayarak göreceğiz fakat
bunun nasıl ilerleyeceği tamamen bu
olağanüstü durum ortadan kalktıktan
sonra bizim nasıl irade ortaya koydu-
ğumuzla alakalı.

Bisküviyi Çaya Banmak

İlkay Coşkun

bir tatlıya evrimleşiyor. Bunu da çay kaşığı ile tatlı niyetine kaşıklamak, orijinalliği bozulmamış başkaca bir ritüel olarak karşımıza çıkıyor. Bu tarz basit ritüeller tek başlarına çok anlam ifade etmez. İki veya daha fazla muhabbet ehlinin özellikle aile bireylerinin sohbetlerinin görselliğinde ortaya çıkan aktiviteler bunlar. Çayın yanında küçük bir atıştırma veya tatlı görevini üstlenen bu durumdaki tatmayı, bal kaymak tüketiminde dahi bulamazsınız. Çünkü burada karın doyurma değil keyifli dakikalardır esas olan.

Çay içerken misafirinde olması ayrı bir güzellik. Hz. Mevlana'nın dediği gibi 'Bir insanı diğerine çeken, aralarındaki ruhi beraberliktir, söz vesile' Çayın ve kahvenin bahaneliğiyle, muhabbete tevdi ettiğimiz hâli yaşarız. Bir zamanlar daha az bulunan çay ve şeker çok kıymetliydi. Her evde bulunmazdı. Her dem demlenip içilmezdi çaylar. Özel zamanlar gerekliydi. Misafir ve sohbet ortamı olmazsa olmazlarımızdandı. Şimdilerde bazılarının, çayı arada sırada içişi belki de bu kıymete duyulan saygıdandır. Siz bakmayın 'dem vakti' toplantılarına, orada figüranlar var. Çay, özellikle akşam saatlerinde 'çocuk altını ıslatır' diye içirilmezdi çoğu zaman. Çocuklara günah olarak öğretilen kahvenin yanına hiç yaklaşılmazdı keza. Çay toplantılarında yaşanan benzerlik hatta aynılık hâl kahve içinde geçerliydi. Devlet Bahçeli'nin, çikolata ve püskevit reklamlarını örnekleyerek, bu reklamlardan etkilenen çocuklardan ve ailelerinden bahsetmesi bir hayli dikkat çekici, bir o kadar da farklı bir örnek.

Eskiden düğünlerde yemek, ayran, çay, fıstık ikramlarından başka büyük tepsilerde lokum ve bisküvi

ikramları da olurdu. İki bisküvinin arasına büyük boy bir lokum yayılarak yapılan sunum bir nevi minik bir sandviçin ilk örnekleriydi. Tatlı niyetine ikram edilen bu lezzetin tadı hala damaklarımızda. Hatta bu özel ikramı, dağıtımda ikinci defa nasiple nebilmenin mutluluğunu sizlere tarif edemem.

Korona virüs salgını bize insanoğlunun acizliğini bir kez daha yüzümüze çarptı. En gelişmiş silahlarla dünyaya meydan okuyan güçlerin dahi, el kadar bez parçası maskeye, tuvalet kâğıdına kavga derecesinde ihtiyaç duymasını gözlemliyoruz.

İnsan, hayat yolculuğunda evlemerde ne yaşıyorsa ahir hayatında da benzerlerini yaşıyor. İnsan zihninde neşet eden paradigma benzer olgularla kendine yer buluyor. İnsanoğlunun hayatı, çocuklukta küçük şeylerden mutlu olma, heyecan duyma, yaş ilerledikçe küçük şeylerle yetinmemeye, mutsuzluğa evrilme şeklinde geliyor genellikle. Yaşlılıkla beraber insan farklı şekillerde hareket kısıtlamasına uğruyor ve hayatı basitleştirmeye, yavaşlamaya başlıyor. Bunlardan en can alıcı olarak, ölüm anında çok kıymetli olan 'bir yudum su' örneğini verebilirim.

Sonuçta Bezm-i elest'te kulağımıza fısıldanan öğretiler yerini koruyor. Zamanın kadrajında poz veren her bir hayat dilimi insanın ömür sofrasında yerini alıyor. Hayatındaki birçok duygunun iyi hâl kâğıdını elinde ve gönlünde bulundurma çabasında olan insan için küçük şeylerden mutluluk devşirme hâli, önemini muhafaza ediyor. Bisküviyi çaya banma gibi ritüeller, hayattaki sıkıntıları, acıları, hüznüleri teğellenen insan için kısa yaşantısı içine sıkıştırılmış küçük mutluluk kırıntılarından.

Yağlı çörekler, kuzine fırınında patatesler, yemek sofrası, çay, yemek kaşığı şıkırtıları, daha eskilerde tahta kaşıklar, 'şekeri az at' ikazları, çaya bisküvi hatta ekme banma ritüelleri, ıslanan bisküviyi ağza dağılmadan götürbilme alıştırmaları derken bu örnekleri pekâlâ çoğaltabiliriz. Kavurga, çedene, mısır patlağı, kabak ve ay çekirdeği gibi atıştırma kırıntıları, eğlencelikleri bu bağlamda çayla hep rabıtalı görürüm. Sevinç, mutluluk daha çok çocuklarla iç içe olan hayatta yer alması biz insanlar için ne büyük bir değer.

Bisküviyi çaya banma ritüelini babam ve başka bazı yaşlı insanlarda gözlemlediğim oluyordu. Özellikle şekerli bisküvilerin ve bazı çikolataların dişlerin arasına dolması ve damağa yapışması gibi kötü bir durum var. Takma diş kullananlar için bu durum daha fecaat. Bisküviyi çaya banarak bir nevi ağız içinde yumuşaması sağlanıyor. Sert bisküvi veya çikolatanın diş üzerindeki baskısı, ıslatarak da olsa önlenilebilir.

Çıt kırıldım ve nazenin bir bisküvinin sıcak çayla buluşmasıyla kendini hemen salarak bardak içerisine boca olması ve ağız mesafesindeki güzergâhta yarı yolda kalması da mümkün tabi ki. Bu da yolda kalmışlığın farklı bir boyutu olsa gerek. Bu durumda b ve c planları devreye sokuluyor. Yola çıkamamış bisküvi parçaları bardak içerisinde bir çökelti oluşturuyor. Şekerli su ve çayla birlikte oluşan yeni aroma, muhallebi tarzı

Tefekkür, Ufku

İbrahim Sağır

Varlıkların merkezinde ben varım,
Bir zerreyim lakin âlem benimdir.
Kâinatı harman eder efkârım,
Benliğimde saklı hayat denen sır.

Benim bu cihanın sebab-i halkı,
Varlık incisinin sedefi benim.
Devran aynasında gölgeyim belki,
Kaza oklarının hedefi benim.

Kehkeşanlar benim için dönerken,
Güneş benim için doğup batmada.
İçimde volkanlar yanıp sönerken,
Arzın nabzı benim için atmada.

Efkârımdan sarhoş dağların başı,
Toprağımda gül de biter, diken de.
Ten kafesim zıtlar mekânı çarşı,
Sefa süren de ben, ceza çeken de.

Ben evrenin aziz misafiriyim,
Bu dünyanın hudutları dar bana.
Ebet yölcusuyum, her an diriyim,
Niye kaygım olsun ölümden yana.

Mehmetçik

Derviş Ali Büyükkartal

Diyarlardan geçerken,
Hududun bekçisiyken,
Daha yaşı yirmiyken,
Can verir bu toprağa.

Önce merhamet eder,
Yoldaşını çok sever,
Düşmanı yoldan çeler,
Şan gelir bu toprağa.

Rehberdir Peygamberi
Ecdadıdır önderi.
Kızıl Elma düşleri,
Hakimdir bu toprağa.

Hakkı Furkan'dan bilir,
Mutlak şefkat gösterir,
İslam'ı dini bilir,
Bağlıdır bu toprağa.

Korkmuyorlar düşmandan,
Kader ile kederden.
Yürüyorlar durmadan!
Uzaklar bu toprağa...

Nizamülmülk Anadolu Lisesi Karatay / Konya
Gençlerin kaleminden

gökmavi

Salgın Günlüğü

Selma Erdem Durmuş

Kuşlar yuvada
kaygılı beklemekte
Karantinada

Sokağa çıkma
yasağı yaşlı amca
evsiz dışarda

Gidemedim bu
baharda kardelene
seneye belki

Çam kozalağı
Deniz feneri gibi
Ormanda gözcü

Baharda yazdım
kış çıkarmak için
günlüklerimi

Coştu geldi
kar suları dağlardan
kışı eritip

Necip Fazıl'ın Gözüyle Kitap

gökmavi / vefa / Hayrettin Durmuş

Necip Fazıl KISAKÜREK tarafından 1946 yılında yayınlanan “Büyük Doğu” dergisinde kitap hakkındaki düşüncelerini açıkladığı “Tanrıkulundan Dinlediklerim” başlığı altında yayınlanan bir yazı dikkat çekici. Necip Fazıl imzasını taşıyıp da dikkat çekmeyen yazı var mı? O da ayrı bir konu. Üstadın kitap hakkındaki görüşlerini sizlerle paylaşmak istiyorum:

“Yeni bir görüş ve duyuş mimarisinin toprak üstünde sarayını kuracak tek vasıta, kitap...”

İnsanlık, kitabın mukaddes vasıta olmak haysiyetini dinlerden öğrendi. Bugüne kadar da hiç unutmadı.

Kitap mefhumunun bir ucunda Allah, öbür ucunda da sonsuzluk var. İnsanoğlunun ebedlerce fethede edebilemeyeceği sonsuzluk...

Bu yüzden yarına gebe kahramanlar, kitaplık cehde, kitaplık çapa, kitaplık yapıya, hakiki oluşun temel şartı olarak bakarlar. Onlarca kitap, yarını nişanlayacak ses güllésinin biricik manacığ...

Kitap dışında, gündelik yazı, çerden çöpten konuşma gibi, bazı kolay ve ucuz aletlerde vardır ki, mancınığa nispetle, köy çocuklarının serçelere taş attığı çatal şapanları andırır. Bir günün sabahında avladıkları sesi, ancak akşamına ulaştırabilirler...

Kitap Yazamıyoruz...

Kitabın ana şartı olan keyfiyet yükünden vazgeçtik; kemiyet ağırlığını yüklenebilsek, yarı yolu aşmış oluruz.

Çiğerlerimizde, kitap kadrosunu üfleyecek havaya yer yok. Bütün fikir pazarımız, kolayca şişen ve kendi kendine öten düdüklü balon yaygaralarıyla dolu...

Filanı mütefekkir, falanı şair, fişmanı da münekkit tanırız. Mütefekkirin faraza 10 cilt eseri vardır. Hepsisi de bir zamanların Paris'in de oturan efendi filozoftan tercüme... Geriye birkaç makalesiyle birkaç sohbeti kalır.

Ellisine merdiven dayayan şair, yalnız elli mısra yazmışsa (Greta Gabro) varı esrar peçesini yüzünden düşürmemek ve zamana hedef kurmamak içindir.

Sınıfta yoklama yaparcasına (mevcut-namevcut) sanatkar yoklaması yapan münekkit, bütün salâhiyetini, beş buçuk laubali satırla, üç buçuk aşağılık nükteye borçludur.

Buna rağmen mütefekkir, kendini yeni bir dünya görüşüne; şair, yeni bir ses cevherine; münekkit de bir tenkit ölçüsüne sahip kabul eder.

Her birinin kitabı halinde arıdan bal, inekten süt, koyundan yün istiyoruz da; mütefekkir, şair, münekkit makamlarına kurulmuş sahtekârlardan kitap istemiyoruz.

Tavuk mu yumurtadan çıktı, yumurta mı tavuktan?

Aynı sorunun daha çetini var.

İnsan mı kitaptan doğdu; kitap mı insandan?

Kitap yazın, kitap!”

Üstat Bugünleri Görseydi...

Üstat Necip Fazıl Kısakürek bugünleri görse ne derdi acaba?

Yayınevlerinin sayısı çoğalıyor, basılan kitap adetleri artıyor, isteyen dergi çıkarıp yazarlığın çilesini çekmeden editör de olabiliyor. Ortalık yazardan geçilmiyor. Tam bir yazar ve kitap enflasyonu var. Kalite kimsenin umurunda değil. Estetik hak getire. İki karton kapak arasında sıkıştırılmış, sayfaları tıkıştırılmış sö-

züm ona kitaplar; renk renk... Kimisi güya özenilmiş izlenimi veren incecik dal gibi, kimisi hantal, kalın mı kalın tuğla gibi... İnsanın başını yaran, kafasını ağrıtan cinsten...

Elbette kimseye yasak getirecek değiliz ama eğer estetikten, kaliteden ve daha da önemlisi özden, muhtevadan yoksun metinleri kitap diye yayınlarken biraz utanıp sıkılmamız gerekmez mi? Öyle yazılsın ki kitaplar raftan gülümsesin bize, elimizden bırakamayalım, okudukça zenginleşsin gönül dünyamız, canımızı sıkmasın, ferahlatsın içimizi, nefes alalım...

Kitap çile çekilerek sabırla yazılabilirse, içindeki bilgi size bir birikim kazandıracak yoğunlukta ve rüş-tünü ispatlamışsa yeni keşfedilmiş bir hazine gibidir. Hazineye sahip olan kimse mutlaka ondan faydalanır. Mirasyedi edasıyla tüketse, kıymetini bilmese de ondan bir fayda elde edebilir.

Her kitap böyle değildir kuşkusuz. Nasıl ki sağlıklı beslenmesini bilmeyen bir kimsenin midesi bozulursa, hangi kitabı, niçin ve nasıl okuyacağını bilmeyen kimsenin de zihni bulanır, gönlü bozulur. Kitap okumak ciddi bir iştir. Okuma ciddiyetle yapılmazsa insan bir bataklığa saplanabilir... Elimizde tuttuğumuz iki karton kapak arasına sıkışmış cümleler topluluğu zihnimizi aydınlatan, ışıklarıyla yol gösteren bir hazine olabileceği gibi, pis kokular arasında çırpındıkça bizi yutan bir bataklık da olabilir...

Önce okumayı emreden sonra da "kalemle yazı yazmayı öğretin" şanı yüce Mevlâ'nın emirlerinin gerçek hikmetini ancak kendisi bilir. Bizim anladığımız şu ki ciddi yazılar yazabilmek için önce çok iyi bir okuyucu olmamız gerekmektedir. Okumayan, sağlam kaynaklardan beslenmeyen kimselerin kalem oynatmaları kolay olmaz.

Kitap yazmak her kulun harcı değildir hâsılı, yazabilene aşk olsun...

KISAKÜREK, N, Fazıl. (1946) Tanrıkulundan Dinlediklerim. Büyük Doğu Dergisi, 18

YENİDEN BAHARA KAVUŞMAK İÇİN

Ertuğrul Şakar

*Yağmurun ve güneşin serpildiği dallara ve çiçeklere
Bakan gözlerimi odalara sakladım.*

*Renkler dünyasının sarı, yeşil, beyaz ve kırmızısı
Kırları bayırları boyadı alabildiğine*

*Baharın canlılığında bu ölümler neyin nesi
Neyin nesi dünya dolusu ceset torbaları*

*Nerede yanlış yaptık, nerede yanıldık
Havası barut kokan ülkelerin gözyaşı ve çiğliklerinde*

*Yeniden hayata ve bahara layık olmak için sorgulayalım
Sorgulayalım eylemlerimizi ve bütün eylemleri*

*Demek ki her şeyin hâkimi biz değiliz.
Oyun ve eğlence mekanı bir toprakta*

*Bir durmak ve bir düşünmek gerekiyormuş bazen
Havada gül kokusu duymak için gül ekmeliyiz*

*Güleryüzleri ve ışık taşıyan gözleri yaşatmak için
Birlik olmalıyız; elele vermeliyiz yardımlarda*

*Yeniden insan olmak; bir besleme başlangıcıyla,
Yeniden bahara kavuşmak için yenilenmeliyiz.*

Çırpınırdı Karadeniz Sırmalar sarsam koluna
Bakıp Türk'ün bayrağına İnciler dizsem yoluna
Ah ölmeden bir görseydim Fırtınalar dursun yana
Düşebilsem toprağına Yol ver Türk'ün bayrağına.

- Çırpınırdı Karadeniz-

P r o f . A h m e t C e v a t
5 M a y ı s 1 8 9 2 - 1 3 E k i m 1 9 3 7
A z e r b a y c a n / G e n c e

"Türk Milliyetçiliği"
Suçu Sovyet yönetimi tarafından sabit görüldü.
Kurşuna dizilerek şehit edildi.